

KRUŠNOHORSKÝ HERZGEBIRGE

Ročník 7 / číslo 6
červen 2018

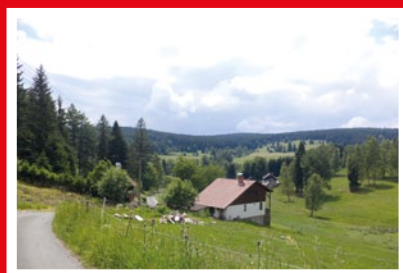
30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Z obsahu:

*První kamenný hospic
v Karlovarském kraji
Čtěte na str. 16*

*Tip na výlet:
Rudná a Vysoká Pec
Čtěte na str. 21*

*Klínovec – hotel na nejvyšším vrcholu
Krušných hor
Čtěte na str. 24*

**Augsburg 2018
– krojovaná minulost**

Vážení čtenáři,

je to ale bláznec, červen v kalendáři, ve skutečnosti červenec okolo nás. První letní den 21. června se předběhl skoro o měsíc. Současné teplé a suché období sice běžnému člověku (pokud není stále zalévající zahrádkář) vyhovuje, ovšem již tradičně trápí naše zemědělce. Těm jaro, léto, podzim a zima dělají problémy snad již od doby vzniku cíleného hospodaření. Horší na celé věci je to, že k zemědělcům se přidávají i další obory lidské činnosti pracující s přírodou, například lesnictví, a veškerá problematika se zjednodušeně shrnuje pod jeden termín, jednoho strašáka, škůdce, kterým je globální změna klimatu, globální oteplování, způsobené hlavně přičiněním člověka. Různí „experti“, zabývající se touto oblastí nového byznysu, vydávají prognózy a pomalu staleté modely budoucího chumrného vývoje v podstatě na základě sice objektivních, ale z časového hlediska velmi krátkých výsledků satelitních měření.

Pokud se však pustíme do racionální úvahy, s ohledem na historii naší planety, zjistíme jednu zajímavou věc. Klimatické změny ji doprovázely a doprovázejí permanentně v celém průběhu její existence bez ohledu na výskyt druhu Homo sapiens. Výrazné výkyvy pak probíhaly samozřejmě v době dávné i nedávné. Jen pro zajímavost, podle dendrologických měření v posledním tisíciletí byly třikrát, a to i výraznější než zatím ty současné. O vyhodnocení těchto změn a důvodu jejich vzniku naši „experti“ mlčí z jednoho prostého důvodu – neví. Proto pokud neumíme objektivně pojmenovat všechny důvody a příčiny, nemůžeme také navrhnout ani obecně platné výhledy a řešení do budoucnosti. To samozřejmě nezpochybňuje vliv lidské civilizace. Proto do počátků bychom měli v současnosti hlavně změnit svůj pohled na zemědělství, jako továrnu na potraviny, lesnictví, jako fabriku na dřevo a přírodu,

jako skladiště odpadu. Pro začátek by to jistě pomohlo, možná i s pozitivním dopadem na globální změny klimatu.

Přejeme, ať se vám nastávající čas prázdnin patřičně vydaří i bez ohledu na výše uváděné konstatování.

Vaše redakční rada

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Téma: Tajná zpráva o Marcebile – Kalné ráno pod Červenou jámou Thema: Geheime Nachricht von Marzevilla – Düstere Morgen unter der Roter Grube	4
Hory a lidé: Josef Langmüller z Ostrova se dožil 100 let Gebirge und Leute: Josef Langmüller aus Ostrov hat seinen 100. Geburtstag gefeiert	6
Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu Kultur und Gesellschaft: Interessante Kultur- und Sportveranstaltungen in der Region	8
Ze společnosti a kultury: Nová premiéra perninského divadla Kopec Kultur und Gesellschaft: Neue Premiere des Theaters Kopec aus Pernink	9
Aktuality: 69. sudetoněmecké dni v Augsburgu Aktualität: 69. Sudetendeutsche Tag in Augsburg	10
Ze společnosti a kultury: Oslava Dne matek v Kraslicích Kultur und Gesellschaft: Muttertagsfeier in Kraslice	12
Sport: Čtvrté setkání cyklistů na Karlově stezce Sport: 4. Karlsroutenfest auf der Karlsroute	14
Sport: Krušnohorská padesátka Sport: Die Erzgebirgische „Fünzig“	15
Rozhovor: S ředitelkou hospice v Nejdku Oljou Pištejovou Gespräch: Mit der Direktorin des Hospiz in Nejde Olga Pištejová	16

Historie: Nejdecká nemocnice Geschichte: Das Krankenhaus in Nejde	18
Tip na výlet: Vysoká Pec – Rudné Ausflugstipp: Vysoká Pec – Rudné	21
Historie: Klínovec – hotel na nejvyšším vrcholu Krušných hor Geschichte: Klínovec – das Hotel auf dem höchsten Gipfel des Erzgebirges	24
Abertamské noviny: Abertamské pouťové dny Aberthamer Zeitung: Das Kirchweihfest in Abertamy	26
Sport: Výběh z Merklina na Plešivce Sport: Lauf von Merklin auf den Plešivec	27
Hory a lidé: Jaroslav Pacák, první poválečný ředitel jáchymovských dolů Gebirge und Leute: Jaroslav Pacák, der erste Nachkriegsdirktor der Gruben in Jáchymov	28
Recept měsíce: Vařený chřest s holandskou omáčkou Rezept des Monats: Gekochter Spargel mit holländischer Soße	30
Boží Dar: Vběhněte do letní sezony Boží Dar: Laufen Sie in die Sommersaison hinein	31
Vážně nevázně: Revitalizace české státní hymny Ernsthaft unernsthaft: Revitalisierung der tschechischen Nationalhymne	32

**Ročník 7 / číslo 6
ČERVEN 2018**

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6ks

Inzerce cena podle velikosti a opakování tisku po dohodě s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová, Michal Urban, Pavel Andrš, Ulrich Möckel, Eva Kupilíková, Václav Kupilík, Petr Mikšíček, Martin Liška, Roman Kloc, Eva Nduwimana

Foto na titulní stránce: Ulrich Möckel
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní akce: Eva Nduwimana
evanduwmiana@gmail.com

Distributoři
Abertamy - Lenka Löfflerová
Boží Dar - Jitka Peřina, Karel Picura
Horní Blatná - Eva Chlumská, Jiří Kupilík
Jáchymov - Jaroslav Oheč
Lesná - Dana Waldsteinová
Merklín - Hedvika Roznerová
Myslivci aj. - Ivana Pečimúthová
Nejde - Pavel Andrš
Německo - Ulrich Möckel
Pernink - Kristína Košnerová
Potůčky - Lenka Štrauchová
Pstruží - Anna Heranová
Srní - Ivan Medek

Prodej
Abertamy - Maso Zacharda, U Březiny, infocentrum
Boží Dar - Konzum Čáda, infocentrum
Bublava - hotel Sport
Horní Blatná - U Gity
Hroznětín - městská knihovna
Jáchymov - muzeum, infocentrum
K. Vary - Krajská knihovna - infocentrum
K. Vary - Z. Štréblůvá
Mariánská - horská chata Na Sluníčku
Nejde - trafika, hotel Anna
Nejde - Jamajka
Ostrov - Dům kultury, Infocentrum
Pernink - U Patrika, květinářství
Pernink - infocentrum
Tisová - Kukačka
Vysoká Pec - obchod - potraviny

Další distributoři jsou vítáni!

Náklad 920 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 11. 7. 2018.

Sladké červené záranky v jahodí,
rozkvetlé louky, co oku lahodí,
hlava se zatočí vůní, když je kosí,
pro vodu z pramenů chodíme bosí.

Ve vzdušných proudech zavíří pyly
a písně komárů i vílí síly,
vše tančí a prolíná se v éteru Země,
hvězdná noc vábí tajemně, temně.

Slunce nektar bylin celý den líže
a mocným kouzlům světla jsme náhle blíže.

Ivana Pečimúthová

V Jáchymově vzniká nová tradice

V roce 2015 si v Jáchymově připomněli, že uplynulo 250 let od založení kapucinského kláštera na Mariánské, ale také 50 let od jeho demolice. Vzpomínka začala třemi přednáškami v muzeu v Královské mincovně. Druhý den proběhla akce nazvaná Pouť na Mariánskou.

Kříž Sorg obnovený v roce 2015

Měla dvě části – mši v kostele sv. Jáchyma a procházku po bývalé poutní cestě. Poutníci vyslechli krátká poutavá vyprávění o místní historii, o významu znamení kříže a jiné. O zábavu se postarali dva muzikanti z Ostrova. Cestou byla zastavení u kapliček ve stínu lip, také u právě obnoveného kříže „Sorg“. Tato Pout' na Mariánskou z Jáchymova do míst, kde na Mariánské stával klášter a dva kostely, se od té doby koná každoročně.

V roce 2016 byla Pout' na Mariánskou součástí oslav 500 let od vzniku Jáchymova a byl představen návrh nové kapličky v místě bývalé klášterní zahrady. V roce 2017 k ní byl usazen základní kámen.

Letos se Pout' na Mariánskou koná 7. července. Program je následující:

11:30 hod. – mše svatá v kostele sv. Jáchyma,

12:30 hod. – vycházka po bývalé poutní cestě od kostela sv. Jáchyma na Mariánskou, do míst, kde stával

Požehnání základního kamene budoucí kapličky v roce 2017

kapucinský klášter. Poprvé se poutě zúčastní zástupci kapucinského řádu, kteří se jistě podělí s poutníky o řadu zajímavostí. Během cesty bude opět povídání o místní historii. O zábavu se postará dětská dechová kapela Bandaska. Možnost občerstvení je v hostinci Krmelec

na Mariánské. Autobus z Mariánské do Jáchymova, Ostrova a Karlových Varů odjíždí v 19:10 hod.

Poutník se může zúčastnit kompletní akce, pouze mše nebo pouze procházky, celé nebo její zvolené části nebo zastavení.

Jaroslav Ohec

Kalné ráno pod Červenou jámou

Matěj Kuneš je tím, kdo hledá Marcebilu v naší době. Na rozdíl od svých předchůdců ale netuší, že Marcebila je reálná postava. Jestli odhalí její tajemství, závisí pouze na tom, jestli nalezne audiozáznam, který pořídil během jednoho vlahého, ale silně propitého večera na Červené jámě...

Alexej Kalinin (1984)

Primář Kuneš přichází na pokoj, kde leží asi tři pacienti. Jedním z nich je muž, který má levou ruku v gypsu. Přijde k němu a sedne si na postel.

„Dobrý den, jak se vede?“

„Chorošo, u menja možno pít i vyčurat ja mogu.“

„Uvidíte, že brzy budete moci už i malovat.“

„Dufāju, eto moja rabota.“

„Měl bych na vás prosbu, potřeboval bych pro svého syna namalovat obraz maminky, myslíte, že byste to dovedl?“

„Njet problema, ať ženština prijecha.“

„Víte, ona,“ zamyslí se, co má říci, „ona zemřela. Mohu vám ji leda popsat, stačilo by to tak?“

„Chorošo, povídejte...“ zveselila odpoví Alexej.

„No víte,“ rozhlédne se primář po ostatních pacientech, „lepší to bude někde o samotě. Až budete mít po vizitě, sestra vás zavede za mnou, ano?“

„Velice rad, pan primar.“

Matěj Kuneš (1989)

Matěj sedí ve škole v předposlední lavici. Probíhá výuka fyziky, ale jeho nezajímá. Snaží se tvářit, jako že si zapisuje, ale přitom si maluje si na horní okraj sešitu hory. Na každou stránku. Všude. Šrafuje a stínuje. Každý jeho sešit vypadá podobně.

Doma si maluje uhlem na zeď nad postel obrovské hory plné štítů, mraky, ptáky a slunce. Když si nemaluje, tak si čte. Je čím dál více ponořen do svého světa. Není nepříjemný, nespolečenský, jen je na něm vidět, že okolní svět vnímá tak nějak napolovic. Když je venku s tátou, vyleze si na jejich starou třešeň na zahradě a celou dobu, co jsou venku, sedí na stromě. Hraje si tam s klackem, o kterém si myslí, že ovládá velkou kosmickou loď. Mluví si sám pro sebe. Kamarádi z nemocnice se snaží marně Jakuba přesvědčit o tom, že je to normální klukovská fantazie. Jednou se tatínek rozhodl vyměnit povlečení a chtěl dát vyprat povlak na polštář i Matějovi. Ten ale spustí takovou litanii a tak protestuje, že by přišel o všechny sny a nemohl by spát, že táta nemá sílu mu vzorovat a nechá toho.

Je čím dál těžší Matějovi porozumět a najít k němu cestu. Každý večer si dává polštář na parapet a dává prý znamení jakýmsi bytostem, sděluje jim své sny. Tajně

doufá, že je vyvolen k něčemu významnému, že o něm tam nahoře vědí. Nikdy to ale nikomu neřekl. Jen ve škole se ptá spolužáků, jestli dávají polštářek před spaním za okno. Ti se mu smějí. Časem se ale přestanou smát a začnou ho šikanoval. Snaží se ho potopit v bazénu. Čtyři kluci mu visí na zádech. Matěj je ale silný a drží se žebříku. Bojuje o život. Jindy na škole v přírodě se celá třída jeho spolužáků postaví na pódium a zpívají známou písničku s pozměněným textem: „Chtěl bych ti Kuneši pěstit dát, ať ti každý den připomíná, kdo tě má rád a kdo ti pěstit chce dát, to ať ti každý den připomíná.“ Matěj se uzavírá do sebe, ještě více píše, maluje a straní se dětí.

Matěj Kuneš a Ruda Lébl, Červená jáma (jaro 2013)

Padne tma, měsíc a hvězdy se vyhoupnou zpoza mraků, vítr se utiší. Na Červené jámě již nejsou žádní hosté a začíná se zvedat mlha.

Matěj: „Tak já ti taky něco povím. Kousek odsud, za Wagnеровým kopcem, jak stála osada Steinhöhe, jsem na podzim v mlze nahrál hlasy. Detektor se zbláznil a indikoval všechno možný. Asi tam jsou i nějaký podzemní prostory. Doma jsem to poslouchal a ta mlha prostě vyprávěla. Znělo tam asi čtyřicet hlasů dohromady. Česky, německy. Nahrál jsem toho ale jen zhruba pět minut. Od té doby o tom furt přemýšlím, co to znamená.“

Ruda: „Voda má paměť, říká se, a mlha je taky voda, tak proč ne. Voda se prej mění podle toho, jak se k ní chováš, co jí říkáš. Pamatuje si tvoje emoce...“

Matěj: „Ale to byly reálný hlasy, chápeš?“

Ruda: „Někde na youtube je video, kde se to vysvětluje, podívej se.“

Ruda se vzpomíná a zeptá se: „Hm, o čemže byly ty hlasy?“

Matěj: „Různě, německy zas tolik neumím, takový příběhy lidí. Někakej malíř tam mluvil, pak ženská, nějaká uklízečka, že chodí do Saska pracovat. A snad nějaká kadeřnice.“

Ruda: „Já hlasy teda nikdy v mlze neslyšel, je v ní spíš takový divný ticho. Jako by tě někdo poslouchal.“

Matěj: „A teď jsem četl, že na Fichtelbergu je mlha v průměru 265 dní v roce. To je víc jak dvě třetiny roku.“

Ruda skočí do bistra a přinese láhev slivovice.

Ruda: „Chceš? Vypadá to na dlouhý večer.“ Ruda podá lahev Matějovi a ten se pořádně napije.

Ruda: „Abych se ti přiznal, tak ten můj příběh taky pokračoval. V té době jsem už vyřezával tady tu sochu. Každý den jsem na ní něco udělal a ráno, když jsem přijel, tak byla vylepšená. Třeba začal jsem s okem a nešlo mi to, vypadalo to blbě. A ráno to oko bylo krásný. To samý s pusou. Pak jsem nacházel zavěšený ve vlasech korálky, jeřabiny, houby, listy a jednou dokonce i nějaký přívěšek. A teď přes zimu byly vždycky ráno kolem té sochy stopy, který vedly z lesa.“

Matěj: „Hustý, byla to ona?“

Ruda: „Nevím, asi jo, jako nebojím se jí, ale mám husinu, když na to pomyslím. A zároveň mě to teda bere, tahle hra, ti řeknu.“

Ruda nalejvá další panáky, Matěj už pomalu brzdí, ale vždy se nechá ukecat.

Matěj: „Já teda spíš v mlze něco slyším. Mluvit do ní jsem nezkoušel. Řeknu ti něco, co jsem ještě nikomu neřekl.“

„Poslouchám, kámo.“ Ruda se narovná a nakloní se k Matějovi.

„Už jako malej sem si dával

polštář za okno. Jako že komunikuju s někým. I s mlhou. Přijde mi děsně zvědavá. Poslouchá, sleduje, jak se lidi chovají. Když jdu v mlze, tak prožívám úplně jiný věci. Nevnímám okolí, ale spíš sebe sama. Líp se mi přemýšlí. Jako by mě ta mlha nutila myslet a přemýšlet o sobě.“

„Jako je fakt, že když je hezky, tak furt někam vejrám a něco sleduju. To jo,“ zamyslí se Ruda.

„A já pořád fotograflu, když je hezky. Není to o mně, ale o té přírodě, kráse.“

„Mlha je ale taky fotogenická, kdyby si viděl tady tu moji sochu, když má namrzlé řasy...“

„Jo, to je jasný. Takových fotek mám taky tisíce.“ Matěj se napije z lahve, podrbe se na tváři a ještě dodá: „Mně se prostě mlha líbí, i když jí táta nemá rád a moji babičku prej mlha zabila.“

„Prosím?“ přiozřale poklopí hlavu Ruda.

Matěj: „Moje máma, pravá máma, je totiž velká neznámá, zemřela nebo zmizela. Se neví. A babičku zabil v mlze nákladník.“

Ruda: „Masakr.“

Matěj: „Mám doma mámin obraz, co nechal táta namalovat, když mi bylo sedm. Tady v mobilu mám obrázek, koukni.“

Matěj ukazuje obraz Rudovi.

Ruda: „Ty vole, pěkná baba, takový já rád. Tajemný, smutný a hrozně sexy. A takhle nějak klidně mohla vypadat i ta moje Marcebílka. Jenom byla blond.“

Matěj: „Cože, kdo?“

Ruda: „No, ta moje soška. Říkám jí Marcebíla.“

Matěj: „Aha.“

Ruda: „Marcebíla byla zvolená za patronku těchto hor. To nevíš? To máš mezery ve vzdělání, pane. Ty nečteš Luft?“

Ruda se natáhne a podá Matějovi aktuální číslo s Marcebílou na titulce.

Matěj: „Moje máma se prej jmenovala Marcela Bílá, to je sranda.“

Ruda: „Nějaká cigoška, ne?“

Matěj: „Připadám ti jak cikán?“

Ruda: „No to nee, ale to jméno, Marcela Bílá, to je jako, jako, jako žid Kohn.“

Matěj se trochu naštvě.

Ruda: „Hele, ještě jsem ti chtěl ukázat tu díru v zemi, jde odtamtud často mlha. Ta díra pčouká...“

Matěj: „V tvém stavu? Asi těžko. Já už radši půjdu, cesta je daleká.“

Ruda: „A kam chceš jít, vole?“

Matěj: „Dole na Větrově mám auto.“

Matěj si sbalí věci, popadne detektor a jde dolů. Od lesa se ale přivalí mlha.

Cestou k autu se Matěj motá mezi lesem a rašeliníštěm. V ozrlosti zapne rekordér a motá se mlhou. Snaží se do mlhy něco povídat. Nakonec dojde do místa, kde je nejhustší, a ocitne se po kolena v rašelině. Začne volat o pomoc. Motá se kolem sebe a snaží se zvednout kabely, které mu neustále padají do rašelinné vody. Najednou se mlha rozestoupí a vytvoří se v ní bezmlžný koridor. Matěj tudy jde a v pořádku dojde až k autu, ve kterém ihned usne.

Druhý den ráno se Matěj vyvalí z dveří auta. Skla jsou zapocená a vlhká. Matěj vstane, chytí se za hlavu a podívá se na zčernalé boty a kalhoty skoro až k pasu.

„No ty vago.“

Chvilí šátrá v kapse... Potom vyloví mobil a vidí na displeji dvacet zmeškaných hovorů od Renaty Kunešové. Ihned volá zpět:

„Seš v pořádku?!“ ozve se napul vyděšeně a napul šťastně v telefonu Renata.

„Joo, sem v pohodě, promiň, trochu sem se vožral a usnul!“

„Ty seš ale debil! Nejradsí bych tě zabila! Víš, jak jsem se o tebe bála?“ lamentuje Renata. „Pojď domů, musím do města.“

„Jasně, já i můj zbytkáč jedeme hned...“

Matěj hledá v autě nějakou vodu. Nakonec najde petlahev, napije se, sedá do auta a odjíždí.

Petr Mikšíček

Josef Langmüller z Ostrova se dožil 100 let

Muž, který se zasloužil o první televizní vysílání v Krušných horách, z Klínovce

Když jsem v roce 1957 nastoupil do Geofyzikální laboratoře ÚSVTRS (Ústřední správa výzkumu a těžby radioaktivních surovin) v Ostrově, zařadili mě do dílny 1, kde se opravovaly přenosné přístroje pro měření a vyhledávání uranové rudy. V dílně 2, kde se vyvíjely a zhotovovaly daleko složitější radiometrické přístroje pro potřeby provozů Jáchymovských dolů, tehdy pracoval Josef Langmüller. Zabýval se náročným vývojem na tehdejší dobu složitých a unikátních radiometrických přístrojů. Po práci vždy běžel do další práce, kde s partou kamarádů radioamatérů něco kutil. Co to bylo, jsme se dozvěděli v prosinci 1957. Na Klínovci uvedli do provozu televizní vysílač (převaděč) a jako dárek spustili provoz tohoto vysílače 24. prosince 1957. Obyvatelé okolních měst a obcí měli jako první možnost sledovat první vysílání Československé televize.

Ze života Josefa Langmüllera

Sta let se dožije pouze málo našich spoluobčanů. Ohlédněme se proto za životem našeho dnešního oslavence. Josef Langmüller se narodil 1. června 1918 v Praze. V roce 1927 se rodina přestěhovala do otcem postaveného domku ve Zbuzanech u Prahy. Měšťanskou školu (dnešní základní školu) Josef ukončil v Praze, poté se vyučil u firmy Radio Sedmidubský v Praze na Letné. Již v učení stavěl přijímače, vysílače a audiozesilovače. Ve volném čase sportoval.

Mladý konstruktér Josef Langmüller

Byl aktivním členem Českého veslařského klubu.

Po vyučení pracoval dva roky v radiotechnické firmě Ing. Josefa Němce. Velice se zajímal o činnost radioamatérů, navštěvoval přednášky a stavěl si své první vysílače. Poté přešel do firmy Ing. Syrového. Za války svůj vysílač schoval do „suché“ studny, avšak vlhký vzduch ve studni mu ho poničil. Pilně radioamatérsky vysílal, vždy však pod volací značkou některého přítele. Za války ho před pracovním nasazením do Říše „zachránilo“ onemocnění tuberkulózou. Po půlroční léčbě v plicním sanatoriu v Jablunkově se plně uzdravil. Konkcese pro vysílání a volací značky OK1LU se Josef dočkal až po válce v roce 1947. Od té doby bylo možné „zachytit“ jeho značku velmi často.

V roce 1951 pronesl Josef Langmüller neuváženě kritickou, dnes

úplně nevinou poznámku na adresu vlády. Jedinou větu! Pronesl ji při odmítnutí nuceného nastěhování cizí rodiny se třemi dětmi do jejich malého domku ve Zbuzanech, který měl tři místnosti a kuchyň. Dostal se před soud, byl na půl roku podmíněně odsouzen a dostal zákaz práce ve středních Čechách. Napsal třem podnikům žádost o práci, všechny odmítly. Přihlásil se na nábor do Jáchymovských dolů, kde potřebovali každého mladého a zdatného pracovníka. Josef Langmüller předpokládal, že bude pracovat na šachtě. Když však zjistili jeho kvalifikaci, hned ho Gener Rodnik, přezdívaný Arčipenko, poslal za vedoucím geofyzikálního oddělení Košelevem. Ten ho zařadil do opravy přístrojů. Josef tam přišel jako druhý, již tam pracoval Antonín Richter. Zde se začaly opravovat radiometrické přístroje. Dříve se tyto přístroje vozily po

Elektronka JRC959 použitá Josefem Langmüllerem, dole žaludové elektronky vyvinuté v roce 1935

stovkách na opravu do SSSR.

Josef Langmüller také upozornil na budovu budoucí Geofyziky v bývalé porcelánce v Ostrově. Návrh byl přijat, budova byla opravena. Tam se potom vypracoval v dílně 2, kde navrhoval a zhotovoval prototypy přístrojů, zejména RKS-1, RKS-2, RKS-3, také KRT pro svislou karotáž a mnoho jiných. Geofyzika se rozvíjela, došlo ke zřízení samostatných oddělení vývoje a výroby. Josef Langmüller pro svou šikovnost dostal na starost vzorkařskou dílnu. Průmyslovou školu vystudoval při zaměstnání a ukončil ji v roce 1963.

Po sloučení Geofyziky, Strojovny Dvory a Stavebního dvora do Závodu mechanizace a automatizace Ostrov byl povolán na ředitelství Základny rozvoje uranového průmyslu Příbram, protože v tom-

Josef Langmüller vysvětluje cosi Ing. Štrbovi z atomové komise (celostátní seminář v roce 1982)

Josef Langmüller ve svém království v roce 2010

to ryze stavebním podniku nebyl nikdo, kdo by rozuměl přístrojové problematice. Na práci Josefa Langmüllera se nezapomnělo. Před sedmi lety byl zařazen Akademií věd ČR mezi pracovníky československých jaderných oborů.

Vrcholným dílem Josefa Langmüllera byl bezesporu návrh a konstrukce ionizační komory kalhotového typu pro měření obsahu uranu v normovaných bedýnkách naplněných rudou. Komora dosahovala přesnosti srovnatelné s chemickým rozbořem, často dokonce ještě lepší. Požadavek na zhotovení podobné komory přišel v polovině 50. let 20. století z Moskvy, ale mechanická

a elektronická konstrukce byla dílem Josefa. Komora byla z leštěného měděného plechu. Izolátory byly soustružené z čistého jantaru. Měřicí rezistor hodnoty elektrického odporu 10^{11} až 10^{13} Ohmů československé výroby byl nestabilní, proto se rezistor dovezl ze SSSR. Jako elektrometrickou elektronku použil podžhavenou pentodu 6Ž1Ž sovětské výroby. Byla to přesná kopie americké žaludové elektronky JRC 959 firmy RCA vyvinuté již v roce 1935, avšak americké elektronky měly kvalitnější zátavy (a tedy i vakuum).

Josef Langmüller v roce 1952 potkal v Ostrově, kde od té doby

stále žije, také svou manželku Marii. Narodily se jim dvě děti – v roce 1953 syn Petr, v roce 1960 dcera Iva. Dále má dva vnuky a jednu pravnučku. Iva i Petr se o otce starají, takže Josef není ve stáří odkázán na pomoc cizích lidí.

Blahopřání

Za sebe, za redakci i čtenáře časopisu Krušnohorský Luft, za ostatní přátele a známé pana Josefa Langmüllera srdečně blahopřeji Josefovi k jeho významnému životnímu jubileu. Josefe, do dalších let jen to dobré!!!

Jaroslav Ochech

Oslavenec se synem Petrem a dcerou Ivou

Nová historická detektivka Vlastimila Vondrušky

Zhruba před dvěma lety proběhl na zámku Ostrov křest knihy Jáchymovští démoni od historika a spisovatele Vlastimila Vondrušky. V pátek 18. května byla na zámku Vokšice u Jičína pokřtěna kniha od téhož autora Jičínské pole mrtvých. Proč připomínám právě tyto dvě knihy, když prakticky na sebe nenavazují a nemají žádnou souvislost? To je pouhé zdání, spojuje je historická rodina hrabat Schliků.

První kniha, jejíž děj se odehrává v 16. století v Krušných horách, líčí vyšetřování vraždy na panství Schliků Adamem z Dobronína. Ve druhé knize pak tento „detektiv“ už ve starším věku řeší vraždu na Jičínsku v okolí Veliše v době Mikuláše Trčky z Lípy. Dnes ale Veliš a přilehlé lesy, louky a pole vlastní již od 17. století rodina Schliků.

Křest nové knihy se uskutečnil za přítomnosti autora Vlastimila Vondrušky, sester Margarety Pospíchalové, rozené Schlikové, a Ilony Schlikové, dále Lady Baranek-Lapinové a Mi-

Margareta Pospíchalová, rozená Schliková, s autorem nové knihy Vlastimilem Vondruškou

luše Kobesové z Nadace St. Joachim a paní Martiny Jarošové, zástupkyně brněnského nakladatelství MOBA.

Nové historické detektivky Jičínské pole mrtvých přejme, ať má stejně tak veliký úspěch jako před-

cházející detektivky ze série Letopisy královské komory.

Miluše Kobesová

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

- 16. 6. - Městská slavnost s nádechem první republiky
(zámecký park, Ostrov 14:00–22:30)
- 16.–17. 6. - Abertamská pouť (viz str. 35)
- 23. 6. - Svatojánská slavnost
(Waldorfská ZŠ a MŠ Wlaštovka, Karlovy Vary; 17:00)
- 27. 6. - Balíme, králi Šénmane! (kinosál Pernink; 19:30)
- 28. 7. - Anenská pouť a Řezbářské sympozium (Boží Dar)

Trhy

- Annaberger Wochenmarkt – úterý a pátek; 9:00–17:00
- Buchholzer Wochenmarkt – čtvrtek; 8:00–14:00
- 9.–12. 7. - Sommermarkt, Annaberger Markt (9:00–18:00)

Z programu Lázní Jáchymov

- 16. 6. - Koncert mužského hornického
pěveckého sboru „Glück auf“ ze Schneebergu
(altánek Radium Palace; 17:00)
- 18. 6. - J. Ohec: Procházka Jáchymovem s dotykem minulosti
(Běhounek; 19:30)
- 19. 6. - Musica Dolce (Curie; 19:30)
- 21. 6. - Trio Beautiful Strings
(Radium Palace; 20:00)
- 22. 6. - Klíče na neděli
(DK Jáchymov; 19:30)
- 26. 6. - Kouzlo operet
(Běhounek; 19:30)
- 28. 6. - Koncert Chopina a Evanse
(zimní zahrada, Běhounek; 15:30)
- 28. 6. - Prague Rhythm Kings
(Radium Palace; 20:00)

Koncerty, divadla

- 14. 6. - KSO: Karneval zvířat (Karlovarské městské divadlo; 19:30)
- 19. 6. - Festival Beethovenovy dny: Beethoven – Šporcl
(Grandhotel Pupp, Karlovy Vary; 19:30)
- 23. 6. - Festival Beethovenovy dny: Od Beethovena k romantikům
(Lázně III, Karlovy Vary; 19:30)
- 27. 6. - KSO: My hrajeme všude IV – Tance v klasické hudbě
(areál Rolava, Karlovy Vary; 19:00)

Výstavy, přednášky

- 15. 6. - Milíře 18 – závěrečná výstava v rámci Mezinárodního
uměleckého sympozia
(sál hotelu Modrá hvězda, Horní Blatná; 17:00)
- 17. 6. – 30. 9. - Wunsiedlovské „Wasserspiele“ v Ostrově
(Letohrádek Ostrov; vernisáž 15:00)
- 20. 6. – 10. 8. - Alfons Mucha / Jarmila Mucha Plocková
- Řemeslo / Kontinuita
(Muzeum Karlovy Vary; vernisáž 17:00)
- 21. 6. – 26. 8. - Bunt Gold – Peru očima současných německých
textilních výtvarnic
(Letohrádek Ostrov; vernisáž 17:00)
- 28. 6. – 9. 9. - Important Image – Fotografovali MFF Karlovy Vary
(Galerie umění, Karlovy Vary)
- 30. 6. – 29. 7. - Kameramani fotografují
(Galerie umění, Karlovy Vary)
- 30. 6. – 23. 9. - Svět Kamila Lhotáka v malbě, kresbě, grafice a filmu
(Interaktivní galerie Becherova vila, Karlovy Vary; vernisáž 17:00)
- do 10. 6. - Karel Čapek fotograf

(Muzeum Karlovy Vary)

- do 24. 6. - Ruští nonkonformisté druhé poloviny 20. století
(Galerie umění, Karlovy Vary)
- do 24. 6. - Aleš Svoboda – Program art
(Interaktivní galerie Becherova vila, Karlovy Vary)
- do 30. 6. - Radka Johana Ježková – Předobrazy
(Galerie Drahomíra, Karlovy Vary)
- do 31. 8. – Fotím si jen tak – výstava fotografií Jarky Kubínové
(kostel Všechny svatých, Jáchymov)

Kino

- 16. 6. - Star Wars: Poslední z Jediů (kino Pernink; 18:00)
- 16. 6. - Tři billboardy kousek za Ebbingem (kino Jáchymov; 19:30)
- 20. 6. - Zmenšování (kino Jáchymov; 19:30)
- 23. 6. - Maxinožka (kino Jáchymov; 17:00)
- 23. 6. - Pračlověk (kino Pernink; 18:00)
- 23. 6. - Pepa (kino Jáchymov; 19:30)
- 27. 6. - Mamma mia! (kino Jáchymov; 19:30)
- 30. 6. - Nejtemnější hodina (kino Jáchymov; 19:30)

Sport

- 16.–17. 6. - Bosou nohou po horách plných bylin (Vejprty)
- 16. 6. - Cross City triatlon (Ostrov)
- 16. 6. - Kids Cross Duathlon (Ostrov)
- 17. 6. - Fichtelberg Radmarathon (Chemnitz - Fichtelberg)
- 17. 6. - Pohár Peruna – Kolem Vlčího hřbetu, horská kola (Mariánská)
- 18.–22. 6. - Mistrovství Evropy v 3D lukostřelbě
(Oberwiesenthal, Boží Dar)
- 20. 6. - Olympijský běh (Karlovy Vary, Ostrov)
- 22.–24. 6. - iXS Downhill Cup #3 (Klínovec)
- 23. 6. - Sokolovský čtvrtmaraton (Sokolov)
- 23. 6. - Tour de Kolečko 2018 (Ostrov)
- 23. 6. - Turnaj v malé kopané o Pohár starosty města (Jáchymov)
- 24. 6. - O pohár města Ostrova (horská kola, Ostrov)
- 29.–30. 6. - Horská výzva (Boží Dar)
- 30. 6. - SachsenTrail im Erzgebirge (Sportpark Rabenberg)
- 14. 7. - 7. hřebečenský montánní výšlap
(kostel sv. Jáchyma, Jáchymov; 10:00)
- 14. 7. - Běh Perštejn–Klínovec (Perštejn)

Nová premiéra perninského divadla Kopec

Na konci května spatřila světlo světa další autorská divadelní hra amatérského souboru Kopec. Jedná se o pohádkovou taškařici „Balíme, králi Šénmání!“

Nová hra s nadhledem a humorem horalům vlastním nastavila zrcadlo současnému, možná i politickému dění. Ano, právě pohledem shora, z Kopce, lze nezastřeně vnímat života běh celého království, kde vládnou vládci či rádoby vládci, radí radilové či podvodníci a vše odsáká podomci a služky. Celý příběh je samozřejmě protnut tenkou stuhou lásky a zrady. Zkrátka každý, kdo se přijde podívat na novou hru perninského souboru Kopec, si přijde na své.

Režisér a herec Jan Mašata byl odměněn plastovým Oskarem

Přáním herců je vždy především pobavit své příznivce, což bylo konec konců možné plnými douškami vnímat i při premiéře, kdy sál byl do posledního místa zaplněn

dobře naladěnými diváky. Vše se vydařilo a herci byli odměněni velkým aplausem.

Kdo se na premiéru nedostal, popřípadě kdo má zájem

vidět představení ještě jednou, nechteť se těší na reprízu, která bude ve středu 27. června v kinosále Pernink.

Martin Liška

Skvělý úspěch Muzea Karlovy Vary

Nová stálá expozice a rekonstrukce budovy karlovarského muzea, které před rokem přivítalo první návštěvníky, „vybojovaly“ muzeu první místo v prestižní soutěži Gloria Musaealis.

Jde o celonárodní soutěž muzeí České republiky vyhlašovanou každoročně od roku 2002 Ministerstvem kultury ČR, Asociací muzeí a galerií ČR a Český výborem ICOM (Mezinárodní rady

muzeí). Muzeum získalo prvenství v kategorii „Počín roku 2017“. Celkem soutěžilo ve třech kategoriích 99 muzeí.

Nová expozice vznikala čtyři a půl roku – od prvotních záměrů a nápadů až k vlastnímu otevření. Ve dvou patrech muzejní budovy se potkávají moderní audiovizuální technologie s unikátními sbírkovými předměty a ukazují hravou a zážitkovou formou město Karlovy Vary i přírodu

a historii regionu. Procházka staletími baví děti i dospělé a podle zápisů v návštěvní knize se setkává s nanejvýš kladným hodnocením. V dubnu, ke dni prvního výročí znovuootevření, registrovalo muzeum přes třináct tisíc návštěvníků, dnes je tento počet o nějaký tisíc vyšší.

Rekonstrukci budovy muzea na Nové louce v Karlových Varech a vytvoření nové podoby stálé expozice financoval zřizovatel muzea

Karlovarský kraj, který uvolnil ze svého rozpočtu téměř 40 milionů Kč. Samotná expozice přišla na 20 milionů Kč.

Až se budete o některém z víkendů rozhodovat, do kterého nákupního střediska vyrazit, zvolte alternativní řešení – návštěvu karlovarského muzea. Nepochybujeme o tom, že se vám nová expozice bude líbit.

Lev Havlíček

Ředitelka muzea Lenka Zubačová přebírá z rukou ministra kultury vítězné ocenění (foto: Martin Čarek)

Sál dějiny lázeňství

Kultura a domov – základy míru

Slova v nadpisu tohoto článku byla mottem letošních 69. sudetoněmeckých dní, které se konaly od 18. do 20. května v Augsburgu. Pozvání hosté se tradičně sešli v pátek večer ve Zlatém sále augsburské radnice na slavnostním udílení Sudetoněmeckých kulturních cen a Cen za zásluhy o lidové umění. Tyto ceny obdržely významné osobnosti z oblastí vědy, výtvarného umění, hudby, literatury a publicistiky, které mají sudetoněmecké kořeny.

Stánek Kulturního sdružení – Svazu Němců a přátel německé kultury byl v péči členů z Kraslic

Cenu za zásluhy o lidové umění převzala Margaretha Pichl-Wolf, která až do vysídlení žila v obci Luck – dnes Luka – na jižním okraji Doupovských hor. Významným příspěvkem k zachování egerlandského dialektu je její v roce 1995 vydaná kniha „Louk Hausnummae fuchzich“, v níž nakreslila předměty, zvířata a rostliny, jež se vyskytovaly v jejím rodném domě a okolí a opatřila je popisem v egerlandském nářečí a ve spisovné němčině. Následovaly další významná díla o životě na Chebsku, kterými laureátka aktivně přispěla k zachování kultury, kterou dnes udržuje jen hrstka

lidí. O hudební doprovod večera se postaral Západočeský symfonický orchestr z Mariánských Lázní pod vedením šéfdirigenta Martina Peschíka.

Sobota probíhala podle očekávání velice klidně, němečtí a čeští zástupci spolků a oblastí v bývalých Sudetech tak měli možnost prohlubovat dlouholeté kontakty a vyměnit si zkušenosti. Západní Krušnohoří reprezentovala krajanská skupina „Glück auf“ bývalého okresu Nejdk a zapsaný spolek JoN z Nejdku, obě ve společném stánku. I velice aktivní kraslická skupina Kulturního sdružení německé menšiny v České republice měla

Laureátka Cen za zásluhy o lidové umění 2018 Margaretha Pichl-Wolf se svou knihou „Louk Hausnummae fuchzich“

svůj stánek, v němž dokumentovala své aktivity. Při slavnostním aktu v pozdních odpoledních hodinách byla Evropská Karlova cena Sudetoněmeckého krajanského sdružení předána vídeňskému arcibiskupovi, kardinálu Dr. Christophu Schönbornovi

za jeho angažovanou činnost ve prospěch evropské integrace, porozumění mezi národy a křesťanské obnovy evropské kultury.

Po celý den se v konferenčních sálech výstaviště konala menší setkání různých svazů a informační akce, týkající se například

Společné vystoupení skupiny Javorník z Nového Jičína s Kravařskou folklorní skupinou

Letnicová mše v hale Schwabenhalle

genealogie. Taková organizace je nutná vzhledem k tomu, že členové různých uskupení jsou rozptýleni na velkém území, a setkávají se tak jen jednou ročně, právě na Sudetoněmeckých dnech.

Velký folklórní večer se konal pod heslem: „Tak zní domov“. Bernd Fabritius, zmocněnec spolkové vlády pro otázky vysídlenců a národnostních menšin, ve své zdravici vyzdvihl nutnost zachování dialektů, tanců, krojů a zvyků ze staré domoviny. Že je to 73 let po vysídlení velice těžké, je nabitelné. Pokračování v této tradici je úkolem Sudetoněmecké mládeže. Bohužel se ale sotva podaří do těchto bývalých regionálních tradic zapojit i Čechy, kteří dnes v těchto regionech žijí.

Pestrý kulturní program se skládal z vystoupení různých sborů, tanečních a hudebních skupin ze Šumavy, Chebska, jižní Moravy a Kravařska. Moderátorka Andrea Hege při uvádění jednotlivých vystoupení používala i prvky příslušných dialektů. Hluboký dojem v návštěvnických folklórního večera zanechala skupina Javorník z Kravařska, konkrétně z Nového Jičína. Tento mladý český taneční soubor udržuje už po řadu let intenzivní kontakty s kravařskou folklórní skupinou, jejíž členové od odsunu žijí v Německu. Skupiny se dvakrát ročně schá-

zí, při těchto setkáních se zpívá a tančí. Závěrečné společné vystoupení obou těchto skupin bylo také zlatým hřebem vydařeného folklórního večera.

Nedělní ráno je tradičně vyhrazeno bohoslužbám. Většina návštěvníků chodí na katolickou mši, svou bohoslužbu tu mají i evangelíci. Katolickou mši letos celebroidal emeritní opat Gregor Zasche z kláštera Schäftlarn, koncelebroval ji pak generální sekretář České biskupské konference pater Stanislav Příbyl.

Po bohoslužbách následoval průvod praporečnicků a krojovaných skupin jednotlivých regionů, směřujících na hlavní shromáždění. Tato pestrá přehlídka byla dalším dokladem širokého spektra kultur, které dnes už v České republice neexistují. S napětím byl letos očekáván projev nového bavorského premiéra Markuse Södera. Pro mnohé z účastníků bylo velkým překvapením předání čestného diplomu novému premiérovi u příležitosti jeho dvacetiletého členství v Sudetoněmeckém krajském sdružení, ačkoli Söder nemá sudetoněmecké kořeny. S odkazem na motto letošních Sudetoněmeckých dní „Kultura a domov – základy míru“ bavorský premiér zmínil konkrétní úkol: „Chceme ve školách znovu oživit téma nářečí. A to platí i pro

Příchod krojované skupiny z Chebska

nářečí sudetoněmecká.“ Vyslovil se pro posílení národních odlišností v rámci Evropské unie. Ve svém projevu Söder dále zdůraznil, že vztahy mezi Svobodným státem Bavorsko a Českou republikou se v posledních letech citelně zlepšily přesto, že byly dlouhá léta zatíženy vyhnáním sudetských Němců a vyvlastněním jejich majetku po druhé světové válce. K normalizaci došlo až v posledních letech, což potvrdila i návštěva Daniela Hermana a Pavla Bělobrádka. „Naším úkolem je teď umožnit další růst této křehké rostlinky, ve vzájemném porozumění,“ řekl Markus Söder. Svým projevem si Markus Söder dokázal sudetské Němce získat. Jelikož sestavování české vlády ještě není u konce, byl nejvyšším reprezentantem České republiky velvyslanec Tomáš Jan Podivínský, který se ovšem slova neujal.

Bernd Posselt, mluvčí Sudetoněmeckého krajského sdružení, ve svém projevu s ohledem na nacionalistické tendence v Evropě zdůraznil, že právě sudetští Němci jsou díky své nadregionální historii povoláni k tomu, aby proti nim bojovali. V účasti mnoha českých občanů na Sudetoněmeckých dnech spatřuje citelné prohloubení spolutnosti v srdci Evropy.

Po hlavním shromáždění se účastníci setkávali u stolů svých domovských okresů nebo obcí, aby alespoň na krátkou dobu obnovili společenství starého domova. Přitom vzpomínali, hráli a zpívali. Nabízené české, moravské a slezské speciality účastníkům velice chutnaly. Aby ne, kuchyně byla vedle jazyka a zvyků každodenní součástí starého domova. Právě mladší návštěvníci hojně využívali možnosti se u stánků jednotlivých regionů a spolků seznamovat s historií a přítomností dnes již českých regionů. Potěšující je také skutečnost, že již několik let na Sudetoněmecké dny jezdí čím dál více mladých návštěvníků z České republiky, někteří i se sudetoněmeckými kořeny, aby se informovali o historii svého domova.

To, že se mizivá část vystavovatelů nechtěla připojit k novému, na budoucnost zaměřenému směřování Sudetoněmeckého krajského sdružení, musí demokratický svaz nějak vydržet. Jejich umístění přímo naproti jednomu z mála česko-německých společných stánků ale bylo poněkud nešťastné. Protože se příští Sudetoněmecké dny budou konat v Rezně, nebude s novým umístěním stánků žádný problém. Jak Bernd Posselt několikrát

Bavorský premiér Markus Söder převzal z rukou Steffena Hörtera (vlevo) a Bernda Posselta (vpravo) čestný diplom za dvacetileté členství v Sudetoněmeckém krajském sdružení

zdůraznil, umí si Sudetoněmecké krajské sdružení představit, že by se takové setkání mohlo konat i v České republice. Kdy se tak poprvé stane, ale ještě není jasné.

Navzdory obavám zaznamenaly letošní Sudetoněmecké dny alespoň v neděli vysokou návštěvnost. Mnoho přímých pamětníků v posledních letech zemřelo, nebo se setkání ze zdravotních důvodů nemohlo zúčastnit. Tuto mezeru početně alespoň částečně nahradili mladí, zvěda-

ví Češi a děti, vnuci a pravnucci odsunutých Němců. Přesto by si měli všichni uvědomit, že počet účastníků bude dále klesat a že to, co není nikde dokumentováno, bude navždy ztraceno. Sudetoněmecké krajské sdružení tak stojí před velkým úkolem zachovat za pomoci několika málo pamětníků kulturu a historické dědictví a moderní formou je zpřístupnit budoucím generacím.

Ulrich Möckel

překlad: Roman Kloc

Veselo bylo i u stolu bývalých obyvatel obce Mezirolí (Sittmesgrün)

Oslava Dne matek v Kraslicích

Kolem Chebu intenzivně kvetla žlutá řepka. Obilná pole zářila modrozeleně. Nejen vrány, ale jistě i zajáci by se mohli skrýt mezi vzpřímeně stojícími stvoly. Za Luby, městem proslulým výrobou houslí, tráva na loukách ještě nedorostla. Tu a tam se zde pásala obrovská stáda skotu.

V dálce se třpytil kostel svatého Jakuba ve Sněžné. V předešlý den po týdnech sucha poprvé vydatně zapršelo. Temné mraky ještě zakrývaly slunce. Odbočili jsme do údolí, v němž leží Kraslice a náhle se obloha rozestoupila. Ve slunci zazářily nově opravené domy, avšak neskryly se v něm ani domy volající po renovaci. Upravená restaurace Krista nás pozvala k obědu. Její parkoviště však nese ještě typicky socialistické rysy. Vídeňská roštěná s balkánským salátem, které se rychle objevily na stole, nám velice chutnaly. Klasických knedlíků jsme se mohli klidně vzdát. Ještě plachý pohled na sousedův bramborák, ovšem ten bude muset počkat do příště.

K domu kultury již spěchali návštěvníci. Sál byl nyní již do poloviny naplněný. Autobusem přijeli hosté z Klingenthalu, další hosté vedeni Hansem-Uwe Haasem, přátelé z česko-německého spolku Potok, přijeli z Aue. Na prostřených stolech s bílými ubrusy stály s láskou zdobené vázičky s květinami. A vedle nich pak talíř s jablčným a makovým závinem.

Pohled na zaplněný sál kulturního domu v Kraslicích

Jako vždy byli organizátoři trochu rozrušení. Kytice karafiátů ještě čekaly na své budoucí majitele. Moderátoři oslavu zahájili v němčině a v češtině, přičemž český moderátor hovořil spisovně německy bez saského přízvuku.

Petr Rojík přivítal hosty jménem spolku. V úvodní řeči vzpomněl na nedávné nanebevzetí Ježíše Krista

a také přednesl báseň, kterou rotavská básnička Zita Ladwig našla ve staré modlitební knížce: Je tolik tichých, nenápadných duší, co se pokládají za nejmenší, jen rozdávají lásku a dobro, myslí pouze na strasti jiných, mají oči jen pro bídu druhých, ruce, co se dělí o vlastní chléb, tisíc nohou, hnaných soucitem,

srdce plné slitování, schopné milovat nejchudší, bedra, co vydrží tíhu leccakého kříže. To oni zvěstují nebe... a nevědí to.

Kdo ale zná tento svátek v České republice? Náboženské zvyky se v Čechách staly vzácnými. Petr Rojík pokračoval tím, že se v neděli slaví Den matek, a proto nyní

obdržely nejstarší maminky v sále první kytičky karafiátů.

Velmi spokojení mohli být organizátoři, že se také tentokrát sešla celá řada oficiálních hostů. Zavítali sem starosta Kraslic Roman Kotlínek, starosta Rotavy Miroslav Šūs s chotí, starosta Stříbrné Libor Bříza a starosta Chlumu Svaté Maří Miroslav Hrůza s chotí. Někteří přátelé jsou zmíněni již v úvodu, kromě nich Petr Rojík rovněž přivítal členy Kulturverbandu Sokolov s jejich předsedou Güntherem Wohlrabem, členy Kraslického pracovního kruhu z Neutraublingu, přátele z Pegnitzu s vedoucí Margarethou Michel, skupinu z klubu Parkinson z Karlových Varů s Marií Franke, přátele ze Schneebergu a Ulricha Möckela.

Jako pokaždé předtím také nyní organizátoři nabídli pestrý program. Byla zde pěvecká vystoupení, Petr Habart zazpíval známé písně v češtině, němčině a v angličtině. Yvonne Deglau a Zlatku Sellinger při zpěvu doprovodil Richard Wunderlich na akordeon. Jako všichni účinkující si rovněž oni za své vystoupení vysloužili kytičku.

Všechny přítomné nadchla taneční vystoupení malých a větších žáků ZUŠ Kraslice, o které se stará a které vyučuje Regina Roková.

O dobrou náladu se postaral akordeonový orchestr z Klingenthalu

Při vystoupení jejich žáčků je možné chválit úplně vše, zajímavé kostýmy, precizní nastudování a přirozeně téměř akrobatické umění dětí a mladistvých. Však jsou také mistry republiky! Kraslice byly a jsou hudebním městem. Totéž platí pro Klingenthal. Pořadatelům se podařilo angažovat akordeonový orchestr z Klingenthalu vedený mladým dirigentem Richardem Wunderlichem. Orchestr nabídl opravdu pestrý směr melodií. Nebylo divu, že si pak s ním všichni broukali melodie, a pokud někdo

znal i text, také si zazpíval. Pomalu se pustili do tance první odvážlivci a za chvíli již tančil sálem dlouhý had tanečníků. Skutečně se dá říci, že v hudebním městě Kraslice lidé umějí slavit. Závěr programu patřil Bubbleshow Matěje Kodeše. Držiteli mnoha světových rekordů se zdařilo zaplavovat celý prostor jeviště nejrůznějšími obrazy z bublin, které publikum stále více a více přiváděly v úžas.

Ještě malou poznámku ke skupině z Klubu Parkinson z Karlových Varů. Jedná se o skupinu Němců

a Čechů, která se mj. stará o „Pepiho“ Beera, jenž již třicet let trpí Parkinsonovou nemocí. Jeho německé rodiče, kteří jsou již po smrti, kdysi vystěhovaly české úřady z Teplicka do Hřebečné u Abertam. Vytvořila se však česko-německá skupina podporovatelů v čele s Marií Franke, která již zařídila renovaci prvního patra domu Josefa Beera. Nyní chybí ještě oprava přízemí. V obdobích renovace Josef Beer žije přímo u paní Franke v Grünau.

Po akci v domě kultury jsme si ještě rychle nakoupili v supermarketu v Kraslicích: sýr na strouhání, polohrubou mouku, tatarskou omáčku, prostě to, co v Bavorsku není.

Cesta domů přes Sokolov je sice o něco delší, ale pohodlnější. Projeli jsme kolem renovované fasády kostela v Jindřichovicích. Přejeli jsme Ohři v Sokolově a poznali sokolovský zámek, téměř celý ukrytý v zeleni. Po dálnici jsme se plynule dostali na hranice u Schirndingu. Provoz na německé straně nápadně vzrostl. Dálnice ve směru na Weiden byla přeplněná. Ale dvouhodinová cesta nám rychle uběhla vzpomínáním na uplynulé odpoledne a zejména na melodie akordeonového orchestru.

Není nad hudbu a ta je v Kraslicích doma.

Margaretha Michel, Pegnitz
foto: Ulrich Möckel

Držitel světového rekordu Matěj Kodeš při své Bubbleshow vytvořil nespočet nejrůznějších bublin

Čtvrté setkání na Karlově stezce opět přilákalo stovky cyklistů

Jak je česko-německá cyklistická slavnost na Karlově stezce oblíbená, se opět ukázalo 26. května, kdy na česko-německou hranici dorazily stovky cyklistů z obou zemí.

Účastníci rychle zaplnili celou plochu u hraničního přechodu v Jelení, kde čile využívali nabídky informačních stánků i stánků s občerstvením. Poté, co dorazili cyklisté, jedoucí v organizovaných pelotonech z Aue, Nové Role, Nejdku a Abertam, pozdravili účastníky zástupci projektu „Karlsruhe II“

Uwe Staab, předseda sdružení Muldentalradweg, a nejdecký starosta Lubomír Vitek. Čeští a němečtí cyklisté a turisté pak slavili společně pod modrou oblohou. K posezení lákalo slunečné počasí i hudební doprovod, o který se postaraly hasičská kapela z Carlsfeldu a skupina Trepka z Nejdku. Největší pozornost vzbudilo nové zásahové vozidlo Horské služby Carlsfeld, které záchranáři s hrstí představiteli a seznámili zájemce s technickými daty a výbavou tohoto speciálu.

Účastníci měli pro organizátory jen slova chvály. Návštěvníky nadchla zejména přeshraniční soudržnost a česko-německá pospolitost.

Sdružení Muldentalradweg jakožto hlavní partner projektu „Karlsruhe II“, podpořeného z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRE), srdečně děkuje všem návštěvníkům, podporovatelům a pomocníkům! Mimořádný dík patří partnerům projektu, především městu Nejdku, zaměstnancům komunálních

služeb města Eibenstock, Sboru dobrovolných hasičů v Nejdku, Horské službě Carlsfeld, české a německé lesní správě, česko-německému kulturnímu sdružení Potok, e. V., ze Schneebergu, Krušnohorskému spolku v Abertamech, podpůrnému spolku Freude am Radfahren z Eibenstocku, Ski-Klubu Carlsfeld, e. V., hotelu Seifert v Nových Hamrech, hasičské kapele Carlsfeld a skupině Trepka z Nejdku.

sdružení Muldentalradweg

V úterý 8. května jsem uspořádal se synem Martinem již šestý ročník Merklínského duatlonu pro všechny kategorie od prcků, kteří jeli na čemkoli, až po veteránské kategorie.

Velká účast byla v žákovských kategoriích – 73 závodníků a závodnic například z karlovarského Triatletu, TJ Radon Vysoká Pec, z Klášterce nad Ohří, Chebu, Přestic. Velmi mne potěšil zájem dětí z Hroznětína a Merklína, které se navíc mezi závoděčky neztratily a některé se dostaly i na stupně vítězů. Uznání ale patří všem mladým závodníkům, kteří tento závod dokončili. V kategoriích dospělých

mne potěšil zájem mladých závodníků, což jsem v minulých ročnících postrádal. Na start se postavilo 30 závodníků a závodnic z okolí.

Merklínský duatlon je velmi náročný závod, účastníci si ale tratě pochvalovali. Klobouk dolů patří všem závodníkům a hlavně závodnicím, které se s těmito tratěmi popraly se ctí. Celkovým vítězem se stal triatlonista Jan Kubíček z týmu Specialized, nejrychlejší závodnicí byla juniorka Alena Srogoňová z klubu Profi Sport Cheb, nejrychlejší juniorem byl Tomáš Halbich ze stejného týmu. První ženou v kategorii do 35 let byla Hana Šlapová

Merklínský duatlon

z Tisové, mezi ženami nad 35 let zvítězila Renata Zatloukalová z ŠAKu Chodov, na prvních místech v kategoriích muži do 29 let se umístil Karel Dušek (Xteam BaNo), do 49 let Pavel Vojta (Žižkovští Tygři) a mezi muži nad 50 let Petr Jungmann (TJ Slavia K. Vary). Jediným závodníkem z Merklína byl Martin Landiga, který v juniorské kategorii skončil na druhém místě.

Já jsem tentokrát nestartoval, bylo moc práce s tratišmi po loňské kalamitě. V lesích okolo Merklína bylo velké množství popadaných stromů a větví. Touto cestou bych

chtěl velmi poděkovat Lesní správě Horní Blatná a Krajskému ředitelství Lesů České republiky za pomoc v odstraňování polomů na tratích, dále velký dík patří Lyžařskému klubu Abertamy a kamarádům z TJ Slavia Karlovy Vary za organizační pomoc. Velkou pomocnou ruku nám poskytl Obecní úřad Merklín s pořizováním cen a především pan starosta Zdeněk Gerát, který se poprvé zúčastnil předávání cen žákovským kategoriím, což pro mne bylo milým překvapením. Těším se na další ročník tohoto závodu, sportu zdar.

Michal Landiga

Krušnohorská padesátka podruhé

Když ve čtvrtek 24. května dorazily do západních Čech silné přivalové deště, obdrželi pořadatelé Krušnohorské padesátky informace o akutní povodňové situaci v Plesné a okolí. Proběhly debaty o stavu tras závodu, o možných rizicích a vyvstala otázka, zda za dané situace závod vůbec uskutečnit. Informace o povodňovém stavu byly zaslány přihlášeným účastníkům závodu, aby se sami rozhodli, zda za těchto podmínek jsou ochotni závod na vlastní odpovědnost podstoupit. Přes uvědomění si neštěstí, které s vodou potkalo místní obyvatelstvo, se všichni závodníci shodli, že je meteorologické podmínky od startu neodradí, a ba naopak budou závod brát jako pořádnou výzvu.

V sobotu 26. května se tak na start Krušnohorské padesátky, přesněji tras 25+, 50+, 75+ a 100+km, postavilo 87 závodníků, značná část v doprovodu svých psích parťáků. Nejvíce závodníků se vydalo na trasu 25+km, která vedla z Plesné přes obec Vackov a Lomnička do Velkého Luhu. Dále závodníci pokračovali do Skalné, kde je na kontrolním bodě čekalo i občerstvení. Ze Skalné trasa vedla lesními cestami přes zbytky hradu Neuhaus zpět do Plesné. Tato trasa nejvíce nesla známky nedávných přivalových dešťů, a tak na závodníky čekal brod v podobě rozvodněného potůčku a úseky cest, které se zdolávaly v několika-centimetrových vrstvách vodního osvěžení. Všichni závodníci trasu dokončili a „mokré“ úseky si do-

konce chválili jako příjemné osvěžení v dusném počasí.

Na trasu 50+km, jež byla v podstatě 60+km, se postavilo více než 30 odhodlaných závodníků. Většina vyrazila v brzkých ranních hodinách a kromě závodníků-běžců se do cíle dostavili ve většině případů před sobotní půlnocí. Samozřejmě byli na trase i opravdoví „výletníci“, kteří nevynechali žádnou možnost osvěžení zlatavým mokem a do cíle došli s nedělním svítáním. Trasa 50+ vedla z Plesné rovnou za hranice, přes krásnou vyhlídku Wirtsberg směrem na Klingenthal. Poté čekal závodníky výšlap na Bublavu a z jejího česko-německého rozhraní přes Kraslice a vyhlídku Vysoký kámen zpět do Plesné.

Pár odvážlivců se vydalo i na trasy 75+ a 100+, které zavedly

závodníky nad Šindelovou a delší trasa až k okolí Přebuze, Jelení a Nových Hamrů. Trasu 100+km bohužel nikdo ze závodníků nedokončil. Zůstane tedy výzvou pro Krušnohorskou padesátku 2019?

Akce byla podle slov pořadatelů i účastníků i přes počáteční obavy nakonec velmi vydařená. Pro rok 2019 na nás Krušné hory určitě připraví další nezapomenutelné zážitky.

Akci připravil spolek Živé Sokolovsko za podpory měst Plesná, Skalná a Kraslice, SDH Plesná, Lesy České republiky, Městské lesy Kraslice, Zverimex Pajtaš Sokolov, Kafe kafe – fakt dobrý kafe, Euronics Cheb a Sokolov, Top Gun Laser Game, pivovar Permon.

**Iveta Müllerová,
Živé Sokolovsko**

První kamenný hospic v Karlovarském kraji je v Nejdku

Při příležitosti slavnostního otevření prvního kamenného hospice v Karlovarském kraji, celkově již osmnáctého v České republice, jsme požádali o rozhovor ředitelku Zařízení následné rehabilitační a hospicové péče, p. o., (REHOS) Nejdek, paní Olgu Pištejovou.

Slavnostní přestřižení pásky při otevření nové budovy hospice 10. května 2018 – zleva ministr zdravotnictví v demisi Adam Vojtěch, ředitelka REHOSu Olga Pištejová, hejtmanka Karlovarského kraje Jana Vildumetzová a hudebník Štěpán Rak

Kdy vůbec vznikla myšlenka zřídit kamenný hospic v Nejdku?

Tato myšlenka se objevila zhruba v roce 2010, protože v té době nebylo na území Karlovarského kraje k dispozici ani jedno hospicové paliativní lůžko. Za první pokus je možné považovat vznik zdejšího oddělení pro následnou paliativní a rehabilitační péči, které mělo dvanáct lůžek. Oddělení bylo otevřeno v roce 2010 v přízemí budovy, a to v nevyužitých prostorách bývalého rentgenu. V té době bylo jediné tohoto typu v celém Karlovarském kraji. Celkové finanční náklady dosáhly přibližně tři miliony korun. Péči od počátku zajišťoval odborný lékařský, sesterský, rehabilitační a ošetrovatelský tým a zároveň byly zavedeny standardy hospicové paliativní péče. Není jisté od věci připomenout, že ještě předtím bylo nutné zajistit řádné proškolení personálu a dojednat smlouvy se zdravotními pojišťovnami. Tím se zařízení stalo poskytovatelem paliativní péče a začali jsme také spolupracovat se sítí hospiců v České republice, které svými zkušenostmi byly pro nás přínosem. Zároveň jsme se

stali nestálými členy Asociace poskytovatelů hospicové paliativní péče. Ta pozitivně přispívá k proměně vztahu české společnosti ke smrti a umírání.

A proč právě v Nejdku?

V roce 2015 probíhala diskuse o tom, kde by mohl nebo měl být hospic vystavěn. Kromě Nejdku přicházela v úvahu města Cheb a Sokolov. Za Nejdek jsme obhajovali dostupnost našeho hospice a stálou naplněnost lůžkového oddělení paliativní péče. Měli jsme dále informace o tom, že obyvatelé Karlovarského kraje dojíždějí do Plzně (Hospic svatého Lazara) či do Litoměřic (Hospic svatého Štěpána), a tím ještě vzrostla potřeba nového hospice v regionu. Zařízení navštívila v dubnu 2015 i první dáma, paní Ivana Zemanová, při jejíž návštěvě se začal plánovat vznik hospice, a později byla udělena záštita prezidenta ČR Miloše Zemana pro jeho výstavbu. V téže roce vyjádřil souhlas se záměrem výstavby nové budovy hospicové péče také Karlovarský kraj, zřizovatel REHOSu, který pro tento účel poskytl finanční prostředky.

Záštita prezidenta ČR Miloše Zemana pro výstavbu hospice v rukách ředitelky REHOSu Olgy Pištejové (na společném snímku s tehdejším hejtmánem Karlovarského kraje Martinem Havlem)

Můžete nám přiblížit průběh stavby? Kolik má hospic lůžek?

Stavba byla zahájena poklepáním základního kamene 11. listopadu 2016. Tomu předcházela výběrová řízení na veřejné zakázky (stavební dozor, projektant a stavební firma), kterou vyhrál Metrostav, a. s., a tato společnost také provedla výstavbu nové budovy. Stávající budova byla propojena s novostavbou a zároveň došlo ke stavbě trafostanice a k rekonstrukci prádelny. Nové oddělení hospicové péče o 23 lůžkách (z toho dvou intenzivních pod přímým dozorem zdravotní sestry) v jedno- a dvoulůžkových pokojích nabízí možnost přítomnosti rodinných příslušníků, kteří si mohou objednat i celodenní stravu. Vznikla též společenská místnost s kapacitou 60 osob pro pořádání vzdělávacích akcí a programů a prostor pro občerstvení i s venkovním posezením. Celkové náklady se vyšplhaly k 78 milionům korun, vnitřní vybavení vyšlo na šest milionů. Stavba byla zároveň zařazena do soutěže o stavbu Karlovarského kraje.

Co všechno můžeme najít v nové budově hospice?

V přízemí budovy je recepce, bufet s občerstvením, technické zázemí a v neposlední řadě i kaple, jež slouží rovněž jako místo pro rozloučení rodin s nejbližšími. V prvním patře je lůžkové oddělení a ve druhém patře se nachází sekretariát, ředitelství, kanceláře a pokoj lékaře ve službě.

Každý hospic má svého patrona. Jakým způsobem jste přišli na archanděla Rafaela?

Pro tohoto patrona jsme se rozhodli po rozhovoru s panem farářem P. Vladimírem Müllerem ze Staré Role a lékařkou Marií Svatošovou, zakladatelkou a osobností hospicového hnutí u nás.

Jak bude zajišťována duchovní služba?

Pan farář Müller, s nímž byla podepsána smlouva o koordinaci duchovní služby, je pověřen biskupem Plzeňské diecéze, aby do hospice pravidelně dojížděl.

Kolik zaměstnanců má v sou-

Poklepání základního kamene v listopadu 2016 – zleva Lubomír Vítek (starosta města Nejdku), Olga Pištejová (ředitelka REHOSu), Petr Čermoch (za společnost Metrostav) a Jakub Pánik (za Karlovarský kraj)

časné době REHOS a jak bude jejich počet ovlivněn otevřením hospice?

Momentálně máme 65 zaměstnanců a předpokládáme, že po zprovoznění hospice během letošního léta se jejich počet zvýší přibližně

o čtrnáct. Mezi nimi bude osm zdravotních sester a dále zaměstnanci v prádelně a údržbě.

Jakými dalšími úpravami prošla budova REHOSu a jejího okolí v posledních letech?

Výstavba hospice v dubnu 2017

V roce 2011 byla opravena střecha a proběhla modernizace ústředního vytápění. O rok později byla zateplena fasáda, na čelní straně je od té doby k vidění motiv zdravotní sestry s lucernou, a to s odkazem na Florence Nightingale, anglickou ošetrovatelku

šlechtického původu, která pomáhala ve vojenských lazaretech. V roce 2015 byla otevřena nová odpočinková zóna pro pacienty s venkovními posilovacími stroji, jež slouží k rehabilitaci a rozcvičení pacientů. Dále byly vystavěny čtyři pergoly pro posezení pacientů s rodinami. V novém relaxačním centru byl vztyčen tesaný dubový anděl, osobně vysvěcený panem farářem Müllerem.

Kromě toho je ale důležité poznamenat, že zařízení obdrželo i důležité dokumenty. Předně se jedná o certifikát kvality od Spojené akreditační komise České republiky. Pro jeho získání bylo potřeba splnit více než 300 nejrůznějších podmínek, to bylo v roce 2014. V dubnu 2017 nám byl tento cenný certifikát udělen znovu. V roce 2014 doznal změny i název zařízení – z léčebny dlouhodobě nemocných (LDN) se stalo Zařízení následné rehabilitační a hospicové péče (REHOS).

Můžete čtenářům Luftu ve stručnosti popsat slavnostní otevření?

Slavnostní otevření proběhlo ve čtvrtek 10. května za přítom-

Dubový anděl, osobně vysvěcený panem farářem Müllerem

Hospic je místem laskavé péče o umírajícího člověka, vytváří bezpečné prostředí nemocnému a jeho blízkým a přináší nemocnému jistotu, že nebude trpět nesnesitelnou bolestí, že zůstane zachována jeho lidská důstojnost, že nebude osamocen. Je určen pro nemocné v terminální fázi nevyléčitelného onemocnění, převážně onkologického, ale také onemocnění životně důležitých orgánů, AIDS či pokročilé demence.

Pacienti jsou umístěni zpravidla v jednolůžkových pokojích s přistýlkou pro blízkou osobu a mohou mít v pokoji věci, které mají rádi, například televizi, rádio, vlastní hrníček, obrázek, ale i mikrovlnnou troubu nebo varnou konvici. Příbuzní a přátelé mohou nemocného navštěvovat bez omezení, podle jeho přání a potřeb. O nemocné se stará a pečuje personál hospice, nemocný a jeho blízcí mají čas a prostor pro sebe a na sebe. Nemocný může podle svého přání pobyt v hospici kdykoliv ukončit a znovu požádat o přijetí.

nosti politiků – ministra zdravotnictví v demisi Adama Vojtěcha, hejtmanky Karlovarského kraje Jany Vildumetzové, starosty města Nejdku Lubomíra Vítka a celé řady dalších hostů. O hudební program se postaral mistr na kytaru pan Štěpán Rak. O čtrnáct dnů později mělo slavnostní otevření duchovní rozměr. Kapli a další prostory hospice vysvětil plzeňský biskup Tomáš Holub a nechyběli zde ani duchovní dalších církví, dále lékařka Svatošová, prezident Asociace poskytovatelů hospicové paliativní péče pan Robert Huneš a zástupci ostatních sociálních služeb. Závěrem bylo bezesporu to, že hospic

v Nejdku je osmnáctým kamenným hospicem u nás a že biskup Tomáš Holub, jenž ho vysvětil, pochází z Červeného Kostelce, kde byl před více než dvaceti lety otevřen vůbec první kamenný hospic v ČR zásluhou lékařky Svatošové. Otevřením hospice nastává pro zařízení nová etapa vývoje. V minulosti tu byla nemocnice, později plicní oddělení a následně LDN. Každá z těchto etap zapsala do historie nějaký příběh. Nová budova bude psát další příběhy, tentokrát související s hospicovou péčí.

Děkujeme za rozhovor.

Pavel Andrš

foto poskytl REHOS Nejdek

V kapli

HISTORIE

V letošním roce si na celostátní či regionální úrovni připomínáme celou řadu výročí, která se vztahují k osmičkovým letům. Mezi ty méně známé bezesporu náleží i idea zřízení nejdecké nemocnice.

První objekt nemocnice (nyní Spolkový dům)

Počátky záměru výstavby nejdecké nemocnice sahají do roku 1888. Tehdy, 25. října, se nejdecké okresní zastupitelstvo při příležitosti 40 let vlády císaře Františka Josefa I. rozhodlo založit „Fond ke zřízení nemocnice“ a věnovalo na tento účel částku 500 zlatých vídeňské měny. Výstavba nemocniční budovy se však nakonec nerealizovala,

neboť díky později vystavěné železniční trati do Karlových Varů (1899) mohli pacienti jezdit do tamější velké nemocnice. Další důvod spočíval v tom, že nejdecká česárna vlny postavila vlastní moderní soukromou nemocnici a otevřela ji v listopadu 1907 (budova č. p. 565 v dnešní ulici U Jeslí, později jesle, zvláště ní škola a nyní Spolkový dům).

Budova nejdecké nemocnice v roce dokončení

V roce 1908 bylo proto rozhodnuto, že zůstatek ve Fondu ke zřízení nemocnice bude použit na výstavbu okresního chudobince (později zakoupené domy č. p. 620 a 621 v Nejdku).

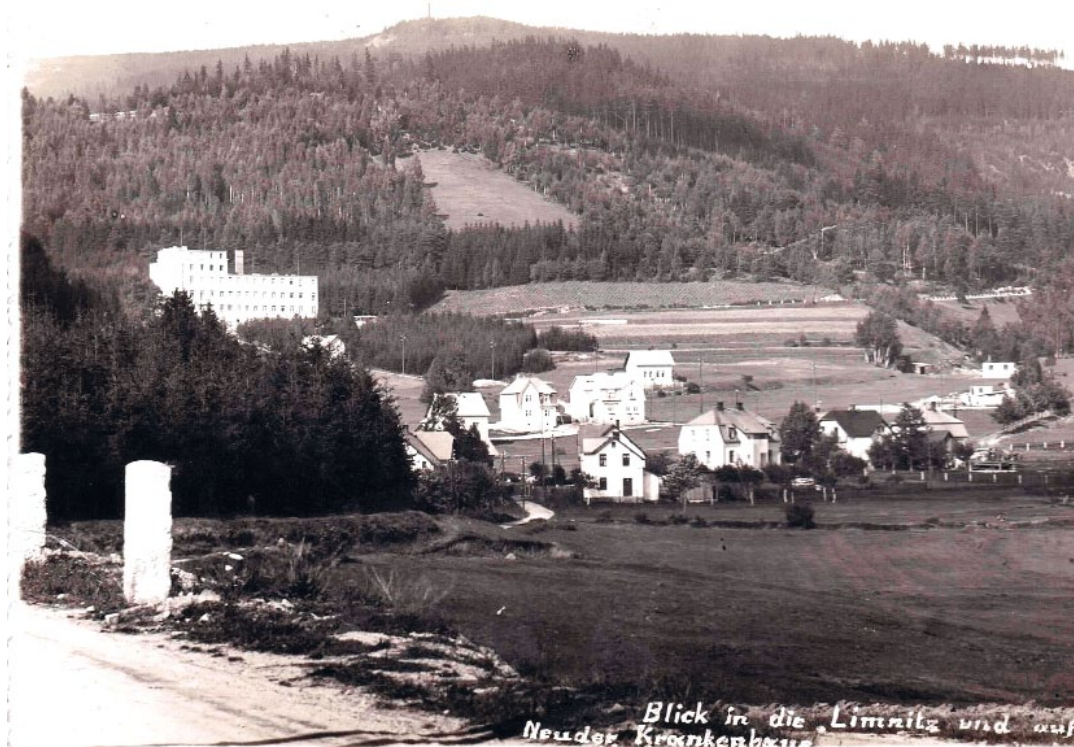
Jednou z veřejných staveb, uskutečněných v meziválečné době na Nejdecku, se stala výstavba všeobecné nemocnice. Dosavadní budova nemocnice

již nestačila krýt současné požadavky. Na společném jednání představenstva a dozorčího výboru Okresní nemocenské pojišťovny Nejdek v lednu 1930 bylo jednohlasně rozhodnuto o výstavbě nové nemocniční budovy, k jejímuž účelu byl určen pozemek o výměře 25,7 tisíce m², situovaný v Limnickém údolí mezi restaurací Krásná vyhlídka

a okresní silnicí Nejdek – Pernink. Po poměrně zdoluhavých a složitých jednáních, táhnoucích se od roku 1922, byla stavba nemocnice zahájena teprve 26. června 1931 a zajištěna vesměs místními stavebními firmami.

Ke slavnostnímu otevření nemocnice, na jejíž výstavbu byly vynaloženy zhruba 2 miliony Kč, došlo 12. listopadu 1932, tedy již ve vrcholné fázi velké hospodářské krize. Největší finanční spoluúčast (polovinu celkových výdajů) obstarala nejdecká česárna vlny, ostatními přispěvateli byli: okresní nemocenská pokladna, okresní úřad, město Nejdek a ministerstvo sociální péče. Poměrně slušně vybavené nemocniční zařízení bylo napojené na vodovod a kanalizaci a skládalo se z porodnického oddělení, z interny a chirurgie; kromě toho se v budově nacházelo veškeré zařízení nemocnice a také bytové jednotky pro lékaře a personál. Kapacita nemocnice dosahovala 50 (podle některých pramenů až 70) lůžek a podle potřebných požadavků ji bylo možné navýšit až na 120 lůžek.

Na stavbě se podíleli tyto stavební firmy či jednotlivci: Ing. Fischer a spol. Karlovy Vary, Volkan Nejdek, Möckl a spol. Nejdek (všichni výstavba), Georgi – Hoffmann Nejdek (vodojem

Pohled na Limnické údolí, v pozadí nemocnice (1932)

dodávající 40 až 70 tisíc litrů vody denně, přírodní potrubí), architekt a stavitel Zehrmann z Nejdku (kanalizace, čistírna odpadních vod), Ostrak Teplice-Šanov a Hoffmann Nejdek (ústřední topení), Niklas Teplice-Šanov (sanitární technika), Agostino Da Rosso Most (teraco podlahy), Anton Bräutigam Nejdek a Karl

Zebisch Nejdek (nábytek), Oskar Freymann (malování), Anton Kunzmann Nejdek (lakýrnictví), Franz Hergeth Nejdek (klempiřství), Mücke-Melderwerken Fryštát (kovový nábytek), Hermann Ernst Cheb (železné konstrukce), Teerag Otovice (izolace) a Stroinin Nejdek (instalace elektrického osvětlení).

Otevření nemocnice v listopadu 1932 začalo dopoledním slavnostním shromážděním v hotelu Krásná vyhlídka, kde bylo přítomno více než 100 osob z Nejdku a významní hosté z Karlových Varů, Sokolova a odjinud, následovala prohlídka novostavby podle návrhu karlovarského architekta Ing. Riedla. Celé odpoledne byla budova otevřena pro veřejnost.

Objekt nemocnice byl postaven půdorysně do tvaru písmene T (jako třípatrová budova se zvýšeným suterénem). V západní části byla budova řešena jako pětiposchodová, přičemž ve čtvrtém poschodí bydlel primář a v pátém poschodí pomocný personál. Budova byla od počátku vytápěna ústředním topením,

osvětlení bylo elektrické včetně signalizačních zařízení. K nemocnici náležel zalesněný a částečně oplocený pozemek o velikosti přibližně 8 ha.

Abychom získali představu, jak byla nemocnice využívána, uveďme alespoň rok 1933, kdy zařízením prošlo celkem 891 osob, které zde strávily 14 181 dnů.

Nemocnice byla určena pro provozování veškeré léčebné péče pro všechny druhy nemocí. Tento stav trval ještě během druhé světové války, kdy ji v roce 1944 převzal Landrát (po bývalém okresním úřadě).

Ve 30. letech byl primářem nejdecké nemocnice MUDr. Viktor Kürschner, chirurgy byli MUDr. Fritz Koch a MUDr. Weiss.

Nejdecká nemocnice v poválečném období

V roce 1946 měla nemocnice kapacitu 75 lůžek, včetně lůžek pro novorozence, umístěných v prvním a druhém patře. V suterénu byla nemocniční kuchyně s příslušenstvím, kotelna se skladišti pro

Za existence plicního oddělení (asi v roce 1953)

Opravená stávající budova s novým hospicem

uhlí, prádelna, mandlovna, žehlárna a několik skladů. V přízemí se nalézal byt domovníka s kuchyní a pokojem s příslušenstvím, společná jídelna spojená elektrickým výtahem s kuchyní, správa kanceláře, ordinace primáře, rentgen, tři pokoje pro lékařský personál a ambulance. V prvním a druhém poschodí byly pokoje pro nemocné včetně dvou operačních sálů. Tehdy v nemocnici pracovalo celkem 23 osob (12 Čechů a 11 Němců).

V období po roce 1945 se vyvinulo ze strany zástupců Okresního národního výboru (ONV) Nejdek a jednotlivých obcí nezměrné úsilí k zachování nejdecké nemocnice, která zajišťovala zdejšímu obyvatelstvu dostupnou úroveň lékařské péče. Pokud bereme v potaz fakt, že v této době se šířila onemocnění různého druhu a dosažitelnost nejbližší nemocnice v Karlových Varech představovala zejména v zimních měsících vážný problém, jevila se existence zdejšího nemocničního zařízení jako žádoucí. Úplné zrušení stávajících oddělení by přispělo k odlivu obyvatel především ve vysokohorském pásmu.

Na následném osudu nemocnice se podílelo několik faktorů, bezprostředně daných rokem 1945. Kvalifikovaní němečtí lékaři MUDr. Penitschka a MUDr. Fläderer nebyli zařazeni do or-

ganizovaného odsunu, byli považováni za specialisty a nadále se zde s nimi počítalo. Avšak v roce 1947 byli nuceni odejít do Německa, přestože se je ONV Nejdek snažil udržet. Zemský národní výbor (ZNV) v Praze přislíbil za MUDr. Plitzku, jenž odsud odešel o rok později, náhradu, která ale nedorazila. Dále zde konali službu MUDr. Schneider (měl na starosti Krásnou Lípou s okolím), byl však odsunut do Německa, a MUDr. Pfeifer. Před 2. světovou válkou bylo na Nejdecku 11 lékařů na 37 tisíc obyvatel, zato v roce 1947 zde ordinovali jen tři při počtu 17 tisíc obyvatel.

Za největší potíž ve zdravotnictví bylo pokládáno hospodaření nejdecké nemocnice, které v letech 1945 a 1946 skončilo finančním schodkem ve výši 496 tisíc Kčs (za nedobyté léčebné a nezaplacené účty). Je třeba zdůraznit, že nemocnici spravovala Okresní správní komise (předchůdce ONV v letech 1945 a 1946) a nato ONV Nejdek, kterému toto zařízení nebyvalou měrou znesnadňovalo vytváření přijatelného rozpočtu. ZNV v Praze doporučil okresu navázat kontakty s karlovarskou všeobecnou veřejnou nemocnicí, která by v budově umístila plicní oddělení – Karlovarsko totiž patřilo po roce 1945 k ob-

lastem, kde byla velmi rozšířena tuberkulóza. Po jednáních mezi ONV a karlovarskou nemocnicí, k nimž došlo v létě a na podzim 1946, se zrušila nejdecká nemocnice a její prostory byly převzaty ústavem v Karlových Varech, který do ní přemístil plicní oddělení se zachováním lůžkové kapacity pro potřeby obyvatelstva celého okresu. Do správy karlovarské nemocnice přešla budova teprve 20. září 1946. Posléze však vyšlo najevo, že porodnické oddělení ukončí na podzim 1947 svoji existenci (poslední dítě se zde narodilo 19. prosince 1947), neboť by se novorozenata mohla nakazit otevřenou tuberkulózou, s níž se po válce opět počítalo. Mimo to ONV protestoval proti zrušení oddělení chirurgie a interny. Dluh zařízení se mezitím vyšplhal k částce 690 tisíc Kčs.

Velmi záhy se ukázalo, že řešení problémů nejdeckého ústavu v podobě převedení pod karlovarskou nemocnici bylo krokem neuváženým a mylným. Již v červenci 1946 upozorňoval tehdejší okresní lékař MUDr. Weiss na skutečnost, že převedení nemocnice nepřinese oblasti užitek. Širší veřejnost (například pod hlavičkou Revolučního odborového hnutí, okresního výboru Československé strany národně socialistické, místní odbočky Československé obce legionářské)

se bránila písemnými protesty u okresní správní komise (OSK) či později u ONV. Připomínalo se, že v zájmu republiky je nutné osídlování tohoto kraje a za daný předpoklad je brána rovněž řádná lékařská péče, a ta je příslušnými rozhodujícími místy opomíjena či dokonce sabotována. Byly vysloveny i návrhy, aby plicní oddělení změnilo lokalitu. Dělnictvo celého nejdeckého okresu bylo znepokojeno nastalou situací a v úvahu připadalo dokonce zahájení stávk.

Vedoucí činitelé ONV Nejdek se v únoru 1948 účastnili pracovních schůzek na ministerstvu zdravotnictví a u předsedy ZNV v Praze Ladislava Kopřivy. V červnu následovalo další jednání (tentokrát v Nejdku), kde se případ nemocnice opět prodiskutoval. Vyslanci ministerstva zdravotnictví se na něm seznámili s celou kauzou a ubezpečili přítomné, že zdravotnické středisko, jež by zde v nejbližší době vzniklo, by se mohlo v budoucnu přeměnit ve státní nemocnici II. stupně, ovšem jen za předpokladu obvodu zahrnujícího 40 tisíc obyvatel. Jednu dobu se rovněž uvažovalo o tom, že by plicní oddělení karlovarské nemocnice našlo prostory v někdejší ozdravovně v Lužci (nyní Zámek Lužec), ovšem nakonec zůstala ozdravovna v objektu i nadále.

Plicní (tuberkulózní) oddělení, LDN a REHOS

Prozatímním primářem tuberkulózního oddělení v Nejdku se stal v březnu 1947 MUDr. Ondřej Topolčan, o rok později byl už primářem definitivně. První roky tohoto oddělení v Nejdku se nesly ve znamení neuvěřitelných těžkostí. Velmi obtížné pracovní podmínky se řešily řadu let – na oddělení byl takový nedostatek personálu, že si zaměstnanci nemohli někdy vybrat dovolenou až 5 let. Stalo se i to, že místo deseti sester pracovaly na od-

dělení jen čtyři.

Plicní oddělení sídlilo v budově až do roku 1980, kdy zde vznikla gerontologická a geriatrická léčebna (léčebna dlouhodobě nemocných – LDN), jež sloužila převážně k léčbě seniorů a chronicky nemocných pacientů. V roce 2014 byl název LDN změněn na Zařízení následné rehabilitační a hospicové péče (REHOS). V letech 2016 až 2018 byla vedle stávajícího objektu vystavěna budova hospicové péče.

Pavel Andrš

foto: autor, archiv autora

Objekt LDN před rekonstrukcí (léto 2013)

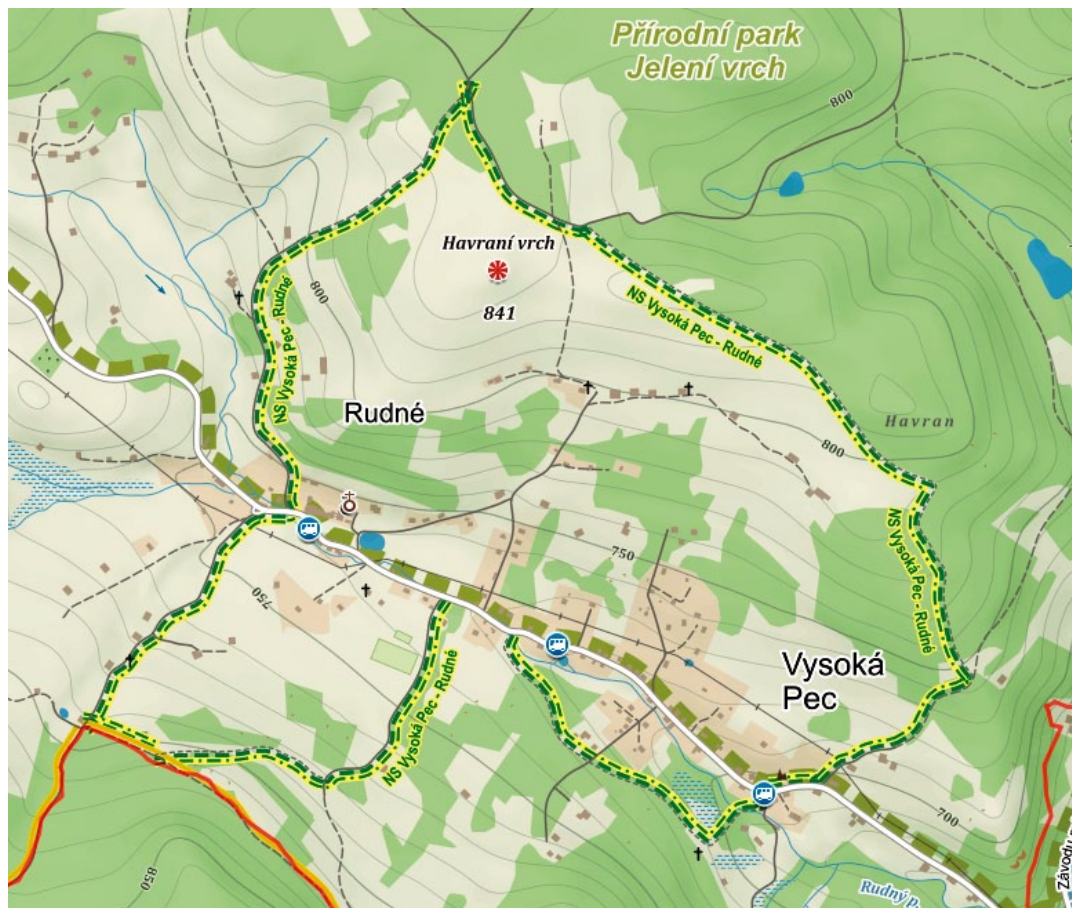

Vysoká Pec – Rudné

Vysoká Pec a Rudné nepatří mezi nejvyhledávanější destinace našeho regionu, většina lidí obě obce jen projede na cestě k výše položeným cílům v horách. I tohle údolí má ale co nabídnout, přinejmenším tolik, aby to vydalo alespoň na půldenní vycházku.

V údolí Rudného potoka se sice oficiálně a historicky rozkládají dvě vesnice, ovšem zástavba je natolik souvislá a právě na hranicích obou katastrů i na zdejší poměry natolik hustá, že si člověk ani nevšimne, že opustil Vysokou Pec a vstupuje do Rudného či naopak. Na silnici ho na to upozorní příslušné dopravní značky, kudy ale vede hranice ve volném terénu, ví asi málokdo. Není to ani podstatné, administrativně se dnes jedná o jednu obec sestávající ze dvou částí a troufnu si říci, že i místní obyvatelé své bydliště vnímají jako jednu ves.

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1590, avšak odhaduje se, že těžební a prospektorská činnost, zpočátku zřejmě jen sezonní, tu byla zahájena už ve 14. a možná dokonce i ve 13. století. Jednou z geologických zajímavostí je, že i na takto malém území se těžily hned dva nerosty – rudenský revír byl cinový, vysokopecský železnorudný. Hornický původ obou obcí dokládají i jejich jména – Vysoká Pec, která se i kdysi jmenovala Hochofen, na zpracování rudy odkazuje naprosto jednoznačně, současný český název Rudné ještě zřetelněji. Tam je to ale poněkud slo-

Mapa

Centrum Rudné s kostelem

žitější, obec se původně jmenovala Trinksafen a tento název se dříve vysvětloval tak, že šlo o místo, kde se jednak rýžovalo (v dnešní němčině seifen) a kde se zároveň napájela těžná zvířata, využívaná pro přepravu rudy (trinken). Novější verze vychází spíše z toho, že název označoval rýžoviště těžbařské rodiny Trinků.

Nejvyššího počtu obyvatel dosáhlo Rudné v roce 1910 (1 610 osob), Vysoká Pec měla v tomtéž roce 734

obyvatel. Dnes v obou obcích trvale žije jen kolem 370 osob. S tímto poklesem do jisté míry korespondoval i pokles počtu domů. Ten sice nekopíruje pokles počtu trvale hlášených obyvatel, protože značnou část zdejšího domovního fondu představují chalupy a chaty, ovšem i tak bylo domů zbořeno dost. Kompletně byly vybourány některé okrajové části, za své vzala i řada domů uvnitř obou obcí. V poslední době počet obyvatel

Horní část obce s chalupami rozetými po stráních

lehce stoupá, velká část mladých lidí v obci zůstává, několik nových rodin se do obce i přistěhovalo.

Pro toho, kdo si obě obce nechce jen projít, ale dozvědět se i něco z jejich historie, zřídila obec devítikilometrovou naučnou stezku s převýšením zhruba 200 metrů a třinácti zastávkami. Stezka oficiálně začíná před restaurací Sportka, kde je také možné zaparkovat, a to panelem o historii obce Vysoká Pec, označeným číslem 3. Odsud projdete kolem budovy restaurace k mostu přes potok, kde najdete tabule číslo 1 a 2, věnované vysoké peci na tavení železné rudy, která tu kdysi stávala, přilehlému, dnes obnovenému vodnímu náhonu a bývalému železnorudnému dolu Hieronymus, na jehož místě dnes stojí replika westernového městečka.

Podle mapy sice stezka vede odsud po loukách západním směrem, pro začátek bych se však raději vrátil před restauraci a ještě asi 200 metrů využíval výhod asfaltové silnice a pokračoval vzhůru, než u obchodu s potravinami (bývala Hoyerova pila, v jejíž blízkosti kdysi stávala druhá zdejší vysoká pec) odbočím doleva a vystoupám vzhůru lesem k tabuli č. 4. Ta informuje o historii pálení dřevěného uhlí v milířích, které kdysi doutnaly právě tady. Trasa odtud pokračuje doprava po vrstevnici zpět na státní silnici, projít se to samozřejmě dá, ale než obec stezku upraví – což je plánováno na letošní rok – vraťte se raději zpátky k obchodu a pokračujte

doleva po hlavní silnici. Cestou projdete kolem panelu č. 5, zabývajícího se problematikou zásobování pitnou vodou, a o pár metrů dále odbočíte doleva na polní cestu a kolem smrkového labyrintu a Radon Arény dojdete až k tabuli č. 6, jež kolemjdoucího informuje o jednom ze zdejších fenoménů – kamenných hrázích kolem jednotlivých pozemků. Tady pak začíná jeden z dobrodružnějších úseků stezky, vedoucí západním směrem zčásti po louce, zčásti pak po dnes už poněkud zarostlé bývalé vozové cestě. Budete-li mít štěstí, půjdete po vysekaném – zaměstnanci stezku několikrát za léto projíždějí sekačkou.

Dostáváme se do části zvané kdysi Pochlowitz, tedy do míst, kde se dříve těžila cinová ruda (tabule č. 7), kterou následně dtili ve stoupách, poháněných vodou z Rudenského příkopu, s nímž nás seznámí tabule č. 8. Cestou zpět do údolí Rudného potoka si můžete vychutnat nevšední výhledy na obec, cesta je v horní části vyasfaltovaná, takže klopýtnutí o kámen se nemusíte bát. U točny autobusu odbočte doprava na silnici, po několika metrech hned odbočte na další cestu doleva, kolem fořtovny z roku 1905 dojdete k tabuli č. 9, která vás seznámí s historií obce Rudné.

Stezka pokračuje po asfaltové cestě, která po několika stech metrech přechází v kamenitou polní cestu a postupně se stáčí k severovýchodu. Za povšimnutí stojí kopec vlevo od cesty, pro svůj polokulovitý tvar kdysi zvaný Kugel, na křižovatce čtyř

Nepoužívaná vozová cesta mezi zastávkami 6 a 7

Výhled z Havraního vrchu

cest dále v lese pak rovněž po levé straně boží muka, nedávno obnovená péčí Lesů ČR. Na této křižovatce odbočte doprava. Asi po sto metrech smrkový porost na pravé straně končí a vy vpravo uvidíte nepřilíš výrazné návrší s větry ošlehaným soliterním stromem a replikou triangulačního jehlanu – Havraní vrch, kterému málokdo z místních řekne jinak než Triangl.

Kolem celé několikahektarové plochy je natažený ohradník, ale když půjdete dál po cestě, několik metrů před nově postaveným domkem najdete ohrazený průchod, kterým se na nejvyšší bod naučné stezky (841 m) dostanete mnohem pohodlněji. Odměnou vám bude výhled, který někteří označují jako jeden z nejhezčích v celém západním Krušnohoří. Vedle pohledu na Tisovský vrch s rozhlednou Pajndl vidíme v jihovýchodním směru pěkně z nadhledu celý pás území od Nejdku až po Doupovské hory. Pokud si přinesete dalekohled, snadno identifikujete i některé karlovarské architektonické dominanty, například hotel Imperial, rozhlednu Diana nebo viadukt v Doubí. O tom, na co se kterým směrem díváte, vás ostatně informuje informační tabule č. 10.

Až se dostatečně pokocháte, vraťte se k cestě, po níž jste přišli od křižovatky, a na ní odbočte doprava. Po několika metrech dojdete na cíp mladého smrkového porostu, stezka tam odbočuje doprava. Po okraji lesa půjdete zhruba jeden kilometr

a za domem č. p. 18 dojdete k informační tabuli č. 11, seznamující s vlivem středověké kolonizace na zdejší území a na následné změny v druhové pestrosti fauny a flory. Po málo používané lesní cestě se pak dostanete na kamenitou cestu, když se na ní dáte doprava, dovede vás až k obecnímu úřadu.

Komu by nevadilo, že si vycházku trochu prodlouží, může projít tzv. Liščí kout (Fuchswinkel), část obce Rudné sousedící s katastrem Nových Hamrů, dnes již zcela vybouranou a zarostlou lesem. U zmíněného cípu lesa stačí pokračovat po upravené lesní cestě rovně, projít kolem prvního ze tří malých rybníků, asi po 200 metrech v levotočivé zatáčce odbočit doprava dolů a pak už jen sledovat průběh cesty a nechat na sebe působit tuto opuštěnou krajinu, kterou kdysi chtěli zavést odpadním materiálem z nejdecké úpravny uranových rud. Za tímto účelem sem dokonce dovedli lanovku, několik betonových patek ještě cestou potkáte. V důsledku vibrací během cesty lanovkou se kaly údajně zhutnily natolik, že se na konci trasy nedaly vyklopit, a proto byl provoz lanovky brzy zastaven a údolí zachráněno.

Na původní stezku se napojíte u odbočky nad nepřilíš nápadnou rekreační chalupou, která stojí vlevo pod cestou. Touto odbočkou se můžete kousek vrátit k tabuli č. 11, nebo ji přeskočit a pokračovat dolů do Vysoké Pece, před restaurací Sportka, od níž jste vyšli.

Z výše položených míst na cestě se otvírají méně známé výhledy na obec

Poslední dvě stanice naučné stezky jsou mimo tento uzavřený okruh. Pokud budete odjíždět vlakem, na obě narazíte cestou, pokud pojedete autem, měli byste zastavit alespoň u tabule č. 12., která stojí u autoservisů Wodvi Union (zaparkovat lze u čistíčky odpadních vod pod autoservisem). Tato tabule informuje o Železnorudné stezce, po které se dříve část vytěžené rudy odvážela do Saska. Budete-li mít čas a chuť, můžete si zachovalou část této stezky ještě projít. Tabule č. 13 pak stojí na vysokopecském nádraží, a v podstatě pouze informuje o existenci stezky.

Závěrem každého tipu na výlet vám obvykle doporučíme, kde se můžete nejlépe občerstvit. V tomto případě to bude jednoduché. Jediné zařízení na trase, které tuto možnost

nabízí, je restaurace Sportka, dříve Modrá hvězda, předtím Sport a ještě předtím Justinsklausa, kdysi nejluxusnější restaurace v obci, dnes jediná. Ale nebojte se, dnes vás sem pustí i v turistickém úboru, kromě středy je otevřeno denně a vaří se tu. A interiér se vám možná bude zdát povědomý – scéna ze známého normalizačního filmu Dny zrady, kdy obyvatelé Schwaderbachu čili Bublavy 12. září 1938 v hospodě s nadšením naslouchají rozhlasovému přenosu Hitlerova projevu, se kupodivu nenatáčela v ateliérech, ale právě tady. Tím si však nenechte kazit chuť, a pokud se vám výlet líbil, přijďte zas. Cest, stezek a zajímavých výhledů se v tomto údolí dá najít ještě mnohem víc.

**text: Roman Kloc
foto: Margit Klocová**

Zachovalý úsek Železnorudné stezky

Klínovec

Ve druhé polovině 19. století dochází v Krušných horách k postupnému rozvoji turismu. Díky tomu roste v tomto odvětví i vliv krušnohorských spolků. Na mnoha místech a vrcholových partiích pod jejich taktovkou vznikají vyhlídky a postupně i zázemí pro místní a turisty. I na Klínovci, nejvyšším vrcholu Krušných hor, tak během let vznikl komplex budov, který je dnes i přes svůj žalostný stav zapsanou kulturní památkou.

Klínovec v roce 1895

První zmínka o jednoduché vyhlídce na Klínovci pochází z božidarského farního archivu. Podle tohoto zápisu tady byla v roce 1817 postavena vyhlídková pyramida. Ta však v průběhu let chátrala a postupně spadla. V roce 1838 pak dva podnikaví jáchymovští občané, Peter Weigl (majitel restaurace Stadt Dresden) a Florian Makasy, nechali na Klínovci postavit vyhlídku zvanou Gloriet. Materiál na stavbu jim poskytlo město Jáchymov. Protože se neustále zvedal počet návštěvníků, hlavně z řad

karlovarských lázeňských hostů, nechala v letech 1845–1846 jáchymovská radnice zpevnit odbočku hlavní cesty od Neklidu na klínovecký vrchol. V roce 1868 však Gloriet zcela shořel.

Tricátého května 1880 byl v Jáchymově založen Krušnohorský spolek, jenž si dal za cíl postavit na Klínovci rozhlednu. Vyhlídková věž byla slavnostně otevřena v roce 1884. Zpočátku byla jak rozhledna, tak i dva přilehlé přístřešky obsluhovány pouze v létě a za dobrého počasí. V té době se

Hotel na Klínovci od západu

počítalo pouze s krásou výhledu, nikoli s tím, že by v tvrdých klimatických podmínkách Klínovce chtěl někdo hodovat či přespat.

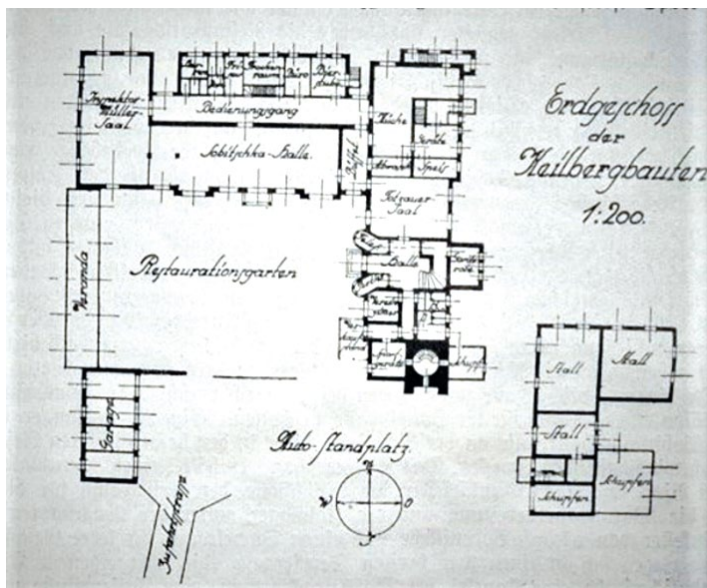
Prvním správcem rozhledny a v podstatě i hostinským byl Johann Kämpf z Božího Daru. Ten brzy zjistil, že přístřešky náporu turistů stačit nebudou, a to i proto, že v roce 1885 sem byla na letní měsíce zavedena autobusová linka z Karlových Varů. V roce 1886 převedlo město Jáchymov bezplatně do majetku Krušnohorského spolku pozemek o ploše 416 m² a spolek mohl začít shánět finance na vybudování dalšího zázemí. Na Klínovci tak v roce 1893 vznikl přízemní domek s ubytováním a hostinskou místností. Od té chvíle zůstával správce na Klínovci přes léto neustále.

Jeden z přístřešků přiléhajících k věži začal sloužit jako kuchyň, druhý jako ubytování správce. Turistů a zájemců o přenocování však nadále přibývalo. Dne 28. května 1899 tedy Krušnohorský spolek rozhodl o větší přístavbě. Město Jáchymov darovalo spolku další pozemky a místní spořitelna mu půjčila finanční prostředky. Stavbu, jež stála 16 092 korun, postavil v létě roku 1900 božidarský tesař Johann Zetl. V přízemí budovy byla kuchyň a sál, jenž byl na počest krušnohorského rodáka,

patriota a předsedy pražské Obchodní a živnostenské komory Richarda von Dotzauera pojmenován Dotzauerův. V patře pak vzniklo devět vytápěných pokojů s příslušenstvím. I přesto, že návštěvnost v zimních měsících byla velmi nízká, tato budova již nemohla zůstat v zimních měsících bez dohledu. Tehdejší správce Edmund Wohlrab tu tak zůstával i v zimě. Jeho rodina však na podzim odcházela domů do Loučného pod Klínovcem.

V roce 1903 inicioval Krušnohorský spolek Jáchymov setkání s představiteli okolních obcí a horských spolků z obou stran hranice s nápadem vybudovat z Klínovce a okolí střediska zimních sportů. Na Klínovec měli být návštěvníci dopravováni na saních tažených koňmi. Téhož roku tak jihovýchodně od věže vznikla prostorná stáj, jejíž stavba stála dalších 5 300 korun. V roce 1905 pak dostal spolek nabídku ubytovávat vojáky v průběhu lyžařských výcviků. V následujícím roce tak vzniklo nad stájemi patro se dvěma pokoji a sálem pro jejich přespaní.

V roce 1907 se Centrální komise pro povzbuzení živnostenské činnosti v Krušných horách rozhodla uspořádat na Klínovci na počest 60. výročí vlády Františka Josefa I. Jubilejní výstavu řemeslných a průmyslových výrobků

Projekt přestavby hotelu na Klínovci

– hotel na nejvyšším vrcholu Krušných hor

Klínovec v roce 1921, foto Rupert Fuchs

v Krušnohoří. Dne 17. srpna 1907 byl položen základní kámen stavby nového velkého sálu, který byl později nazván Sobitschkův. Stavby se opět ujal Johann Zettl. Strop sálu byl velkolepě vyzdoben 26 kazetovými deskami se znaky horních měst Krušných hor a měst Karlovy Vary, Chomutov a Teplice. Zrestaurované desky, které jsou dnes uloženy na Božím Daru, namaloval oblíbený krušnohorský malíř Gustav Zindel. Paralelně se stavbou sálu vzniklo na prostranství před ním parkoviště. Výstava byla slavnostně zahájena 1. června 1908 a během pár týdnů ji navštívilo na 40 000 lidí. Po jejím skončení byly oba sály propojeny chodbou a byly pak využívány jako restaurace.

I tato kapacita však přestala v průběhu dalších let stačit. Stoupající návštěvnosti neodpovídalo ani hotelové zázemí. Spolek se proto 14. ledna 1912 rozhodl pro další stavební úpravy. Ty proběhly v letech 1912–1913, kdy byla přestavěna a rozšířena celá stará ubytovací část. Vznikla třípatrová podsklepená budova, jež nabízela 30 pokojů, a disponovala i velkou kuchyní.

Všechny prostory byly připojeny na ústřední vytápění. Byla sem zavedena elektřina z rozvodny v Unterwiesenthalu. Celý komplex byl také obložen dřevem. Všechny tyto úpravy stály 130 700 korun. Finanční prostředky spolek získal stejně jako v minulých letech od jáchymovské spořitelny, od centrální komise

Současný stav hotelového komplexu na Klínovci

a 30 000 korunami přispěl i stát. Úvěr ve výši 80 000 korun pak spolek v příštích letech rychle splácel. V průběhu první světové války docházelo pouze k udržovacím pracím.

Po válce odkoupil Krušnohorský spolek od města Jáchymov za 12 687 korun další pozemky okolo hotelu, v roce 1923 tak byl majitelem 13 hektarů pozemků. V meziválečném období se dále zvyšovaly počty turistů, a to v podstatě celoročně. Spolek se proto rozhodl pro další rozšíření komplexu. Na severní straně Sobitschkova sálu

byla přistavěno 23 metrů dlouhé podsklepené hospodářské zázemí. Dále byl na západní straně přistavěn nový dům, v jehož patře vzniklo dalších šest dvoulůžkových pokojů s teplou vodou. Po ukončení stavebních prací bylo na Klínovci k dispozici 80 lůžek.

Muži zaměstnaní v hotelu přespávali v podkroví Sobitschkova sálu, ženy pak na půdě hlavní budovy. Pro spolek tato přestavba znamenala další investici ve výši 450 000 Kč. Na všechny stavby, investice a provoz i nadále dohlížel Edmund Wohlrab,

Hrob dlouholetého nájemce hotelu Klínovec Edmunda Wohlraha

Sobitschkův sál dnes

z něhož se postupem času stal klínovecký hoteliér. Na to, aby se zde cítili dobře nejen vážení hosté, ale i obyčejní turisté dohlížel až do své smrti v roce 1935. Pohřben je na hřbitově v Loučné.

Dne 11. října 1929 shořela budova, kde bývaly stáje. Z celé stavby zůstalo pouze obvodové zdívo. Přízemí bylo po požáru přestavěno na garáže a kuchyň s restaurací zvanou Erzgebirgssstube. V patře byly zřízeny pokoje vybavené ústředním topením a teplou vodou. Stavba byla dokončena v roce 1931. Na

Klínovci tak bylo k dispozici 51 pokojů se 112 lůžky.

V průběhu 2. světové války využívala celý komplex armáda. Po válce přešel hotel pod nucenou správu a byl nadále nepříliš úspěšně provozován. V letech 1951–1960 byl hotelový komplex opět využíván armádou jako ozdravovna. Tento krok souvisel s těžbou uranu v Jáchymově a okolí, kdy zde vznikla uzavřená zóna. Po roce 1960 se provozovatelem hotelu stal podnik Restaurace a jídelny Karlovy Vary, a hotel tak mohla

znovu využívat široká veřejnost. Do nemovitostí se příliš neinvestovalo, prováděly se spíše udržovací práce. Poslední větší opravy byly v hotelu provedeny v roce 1983.

V roce 1990 se celý komplex stal majetkem města Jáchymov, které jej následně prodalo. Na Klínovci se pak vystřídala řada firem, které do hotelu nijak neinvestovaly. Nastala tak další devastace. V roce 2003 koupilo celý komplex budov město Boží Dar.

Rozhledna byla městem Boží Dar opravena, hotel na svou zá-

chranu stále čeká. Nejvyšší vrchol Krušných hor v průběhu roku navštěvují tisíce turistů, cyklistů a milovníků zimních sportů. To, že zde pro ně neexistuje odpovídající zázemí, je velmi smutné, stejně jako pohled na stávající stav budov. Snad má tradice hoteliérství na Klínovci nejen slavnou minulost, ale doufáme, že ho čeká i podobně slavná budoucnost.

Lenka Löfflerová
foto: **Ulrich Möckel,**
Lenka Löfflerová

Abertamské pouťové dny

Obraz Jaro od Václava Sádovského

O víkendu 16. a 17. června se uskuteční další Abertamská pouť, která nabídne celou řadu akcí pro děti i dospělé. Její součástí bude v sobotu například výstava panenek, zábavné odpoledne pro děti, oblíbená štafetová soutěž v pití piva, vystoupení bubeníků z Ostrova a kapely Ellen či pozdně večerní diskotéka. Od 18:00 hodin je na

programu mše v kostele Čtrnácti svatých pomocníků. Slavnostní mše se od 10:00 hodin uskuteční i v neděli.

Během pouti proběhne ve vile Zenker rovněž výstava (v sobotu) a dražba (v neděli od 11:00) obrazů Václava Sádovského, člena mělnické výtvarné skupiny SKOBA. Účelem dražby je snaha autora zpřístupnit zájemcům obra-

zy za režijní cenu. Pokud se obrazy vydraží za vyšší cenu, bude rozdíl věnován místní MŠ na interaktivní hračky.

V prostorách Městského úřadu Abertamy bude během obou dnů k vidění rukavičkářská výstava a výstava o společném projektu s městem Schwarzenberg, v jehož rámci se v Abertamech rodí nové rukavičkářské muzeum.

Dětský den – cesta pohádkovým lesem

Ve spolupráci tří složek – Sboru dobrovolných hasičů, fotbalového klubu a Lyžařského klubu Abertamy – se v sobotu 2. června uskutečnil na Větrově povedený dětský den v duchu cesty pohádkovým lesem.

Den byl jak stvořený k procházce a různým překvapením v lese, ve kterém hasiči připravili různou techniku a nabídli možnost vyzkoušet si haše-

ní na cíl nebo jízdu v hasičském autě. Hasiči se též postarali o to, aby si děti mohly po zdolání pohádkové trasy opéct burty. Do adrenalinu a varu děti dostal DJ Vlasta s fotbalisty. Pohádkové bytosti zvládli zastoupit lyžaři s dobrovolníky a byl jich plný les. Děti všude plnily disciplíny, za něž obdržely hračky, sladké, ale i zdravé odměny.

Nic by se nemohlo uskutečnit bez pomoci a podpory Městského úřadu Abertamy. Všem podílejícím se patří velký dík, vždyť nečekaná účast 135 dětí jim dala pořádně zabrat, v dobrém slova smyslu a k radosti všech zúčastněných a přítomných. Jak říkaly děti: „Bylo to doblý“!

Eva Hejtmánková

Karlovarský půlmaraton trochu jinak

Letos již podruhé se firma Witte Automotive stala partnerem nadace Running With Those That Can't (RWTTTC), která pomáhá handicapovaným dětem pořízením speciálního vozíku, díky němuž se mohou rodiče s dětmi více zapojit do aktivního života a zároveň zažít atmosféru závodu z pozice závodníka.

Ke sbírce se připojili i členové Witte Bike Teamu, a mohli

jste tak na trať vyběhnout se dvěma novými vozíky pro TONIČKU a DANIELKU. Vzalí jsme také DAVÍDKA, kterého jsme vezli již loni. Nadace RWTTTC pak do Karlových Varů přijela s dalšími třemi vozíky, takže jsme na startu stáli celkem se šesti dětmi.

Jízda s vozíky je specifická, nezávodíme, snažíme se nepřekážet ostatním běžcům a chce-

me jen, aby si děti závod užily, a letos se to, myslíme, hodně povedlo. Spousta závodníků nás tleskáním během celého závodu podporovala, stejně tak fanoušci a dobrovolníci podél tratě vytvářeli fantastické kulisy.

Jednou jsme museli zajet i do „depa“, když dva vozíky na prvním kilometru najely na připínáčky. Díky ochotným cyklist-

tům jsme však defekt během pár minut opravili a mohli letět dál.

Velký dík patří firmě WITTE Automotive za finanční podporu, RWTTTC za organizaci a zprostředkování vozíků, taktéž PIMu, že nás ochotně pouští na trať.

Jiří Krůdl
foto: Jana Šilhanová,
Jan Radoň

Výběh z Merklína na Plešivec

Letošní horský výběh z Merklína na Plešivec zaznamenal změnu, možná dobrou, možná ne. Běželo se nejen z Merklína na Plešivec, ale i zpět do Merklína, a celková vzdálenost tak činila 11,1 km, zatímco původní závod, pouze výběh, byl dlouhý 6,5 km. Přesto se

na horu Plešivec vydalo 48 běžců a běžkyň. Hlavnímu závodu předcházely soutěže dětských kategorií v okolí Brány Krušných hor, jak nazývají Merklínští svůj krásný venkovní společenský koutek pod zahrádkovou kolonií v Merklíně, který k těmto akcím přímo vybízí.

Závod, který pořádá Lyžařský klub Abertamy s obcí Merklín a městem Abertamy, se povedl a počasí závodníkům přálo. V nejvyšším bodě na ně čekala občerstvovací stanice a horská premie. Žactvo mělo menší výběhy do kopce a kategorie mimin (mrňat)

pouze rovinku. Horskou premii vyhráli Jakub Coufal (muži) a Ivana Sekyrová (ženy).

Jestli bude mít tento závod příští rok stejnou podobu, ještě uvidíme. Výběh na Plešivec ale zachováme.

Eva Hejtmánková

Vítězky horské premie

Vítězové horské premie

Jaroslav Pacák, první poválečný ředitel jáchymovských dolů

Jako závodní jáchymovské štolý Saských šlechticů, přejmenované později na důl Bratrství, působil v letech 1935–1938 Ing. Jaroslav Pacák. Po zřízení Protektorátu Čechy a Morava v polovině března 1939 důl opouštěl, spolu s pokladníkem, jako poslední. Během okupace působil v rudných dolech v Příbrami, v solném dole v Prešově a ve zlatodole Roudný u Vlašimi. V roce 1945 se mezi prvními vrátil do Jáchymova a stal se prvním poválečným ředitelem jáchymovských dolů.

Jaroslav Pacák s jáchymovským smolincem v ruce (asi 1946)

Do Jáchymova se Jaroslav Pacák vrátil po skončení 2. světové války spolu s několika dalšími českými techniky a měl za úkol zajistit chod důlního závodu v těžké a překotné době. Nejprve, asi od června 1945, zastával na Státním báňském ředitelství v Jáchymově post vrchního báňského správce pověřeného přechodným výkonem služby. Do funkce ředitele jáchymovských dolů byl delegován patrně s účinností od 28. října 1945, tj. čtyři dny po znárodnění dolů, na jehož základě byl zřízen Národní podnik Jáchymovské doly v Jáchymově.

To už ale do Jáchymova přišli další čeští odborníci a rostl sovětský tlak na rozšíření těžby uranových rud. Koncepce Jaroslava Pacáka, že v údobí poválečné konsolidace bude péče o jáchymovská ložiska přírodního uranu soustředěna především na práce udržovací, maximálně průzkumné, tak rychle vzala za své.

Za jakých okolností Ing. Pacák ve funkci prvního poválečného ředitele jáchymovských dolů skončil, těžko říci. Skutečností je, že podpis dohody mezi vládou Svazu sovětských socialistických republik a vládou Československé republiky o rozšíření těžby rud a koncentráty v Československu dne 23. listopadu 1945 sice zabránil vzniku společného těžebního československo-sovětského podniku, ale nezabránil tomu, aby těžba v Jáchymově začala narůstat podle sovětského projektu a aby technický provoz začal řídit sovětský odborník. Ukázalo se, že projekt podstatného rozšíření jáchymovských dolů byl připraven dávno před podpisem dohody. Rozsah hornických prací začal určovat státní plán schválený československo-sovětskou komisí a těžba uranových rud v Jáchymově začala podléhat nejprůběžnějšímu utajovacímu režimu.

Jaroslav Pacák Jáchymov opět

opustil a 1. dubna 1946 začal pracovat v Hnědouhelných dolech a briketárnách v Sokolově. Zde setrval do 30. října 1949, kdy odešel do důchodu, a protože žádné vlastní stabilní bydlení neměl, odstěhoval se s manželkou Emilií do Harrachova. V tomto rozhodnutí patrně hrálo roli i vážné onemocnění, trpěl totiž tuberkulózou. Jáchymov ho však stále přitahoval, a tak se do něj později, do třetice všeho dobrého a navždy, spolu s manželkou vrátil.

Jaroslav Pacák vystudoval Vysokou školu báňskou v Příbrami, ve své době známou jako k. k. Montanische Hochschule in Příbram, která představovala unikátní vzdělávací zařízení tohoto typu, neboť další podobná škola tehdy existovala pouze ve štyrském Leobenu (škola v Příbrami získala vysokoškolský statut v roce 1895, montánní vzdělávací zařízení zde však bylo založeno již v roce 1849 a v roce 1865 mu císař František Josef I. udělil titul báňská akademie). Škola sídlila v Zámečku zvaném též Ernestinum, který vznikl přestavbou původně arcibiskupské středověké tvrze. Dnem Jaroslavovy imatrikulace na vysoké škole byl 14. říjen 1911. V jeho výkazu o studiu je podepsán tehdejší rektor L. Kirschner (prof. dr.

Vysokoškolský student Jaroslav

mont. h. c. Ing. Ludvík Kirschner). Studium úspěšně ukončil státní zkouškou 26. února 1915. Po skončení vysoké školy začínal jako provozní inženýr u soukromých firem, postupně se vypracovával a od roku 1926 se již trvale uplatňoval u státních dolů.

Rodištěm Jaroslava Pacáka byl Hradec Králové, kde se narodil 6. října 1889. Jeho otec Jan Pacák zde v části zvané Pražské Předměstí působil jako krupař. Maminka Josefa Anna pocházela z Dvora Králové. Dva roky po skončení vysoké školy se Jaroslav oženil s Emilií

Novomanželé Jaroslav a Emilie na snímku z roku 1917

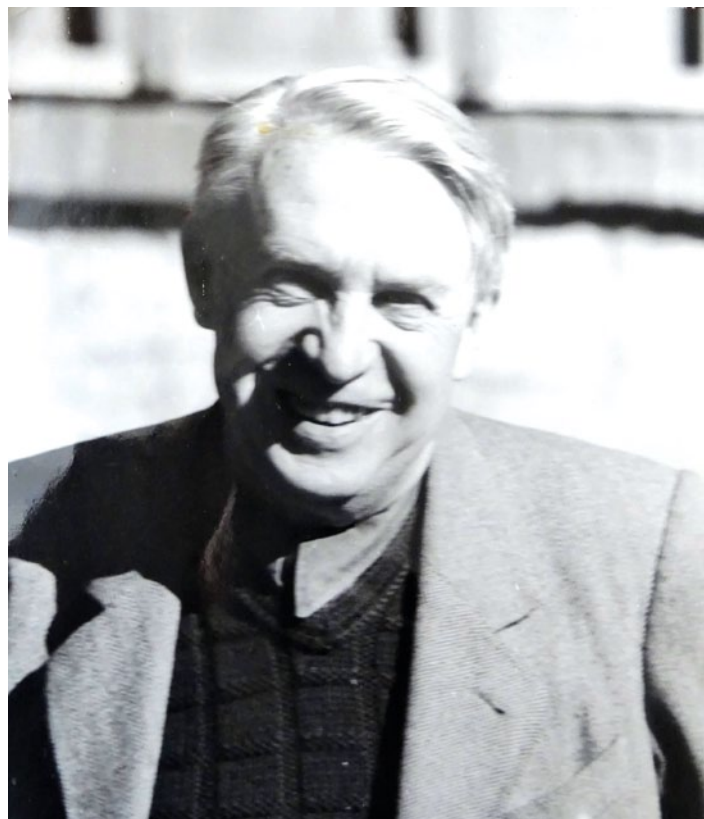
Důl Julius V v Souši u Chomutova na snímku z roku 1926

Zezulákovou, na křestním listu dcery Jiřiny Marie, narozené 27. září 1918, je uváděn jako „ingénieur“ v Srbsku u Berouna. V roce 1926 začal Jaroslav Pacák pracovat jako důlní inženýr na Dole Julius V v Souši u Chomutova a na Mostecku patrně setrval až do začátku svého působení v Jáchymově v roce 1935.

Jáchymov každopádně patřil ke stěžejním a kotvicím bodům Jaroslava Pacáka a jeho rodiny, jejich domov ale vždy tvořily jen služební byty. Nějakou dobu asi bydleli ve vile na Svornosti, později snad i v jáchymovské osadě Suchá. Když se Jaroslav po odchodu do důchodu odstěhoval s manželkou ze Sokolova do Harrachova, pobývali v Jáchymově pohostinsky u dcery Jiřiny, v lékařském bytě

zetě MUDr. Františka Žďárského, šéflékaře Jáchymovských radiových lázní. Žít v neustálém provizoriu ale stárnoucí manželský pár velmi vysilovalo, a tak si v Jáchymově, v ulici Boženy Němcové, pořídili řadový rodinný domek s malou zahrádkou v prudkém svahu za domem, v němž se usadili a měli konečně i vlastní bydlení.

Spokojené prožívání důchodového věku komplikovaly Jaroslavovi nejen těžké poměry padesátých a šedesátých let 20. století, ale i další nelehké životní peripetie. V roce 1957 zemřel zeť MUDr. František Žďárský. Dcera Jiřina nadále pracovala jako zdravotní sestra v jáchymovských v lázních, pak v karlovarském sanatoriu Imperial, ale v roce 1961 se znovu provdala za MUDr. Františka

Ing. Jaroslav Pacák ve svých 72 letech (snímek z roku 1962)

Na Plešivci s dcerou Jiřinou asi v roce 1965

Kostku a odešla za ním do Prahy. O tři roky později, kdy se potýkal s vážnými zdravotními problémy způsobenými tuberkulózou, se Jaroslav musel vyrovnat i s tragickým odchodem manželky Emilie, kterou na cestě domů srazil motocyklista. Poslední dny svého života strávil Jaroslav Pacák v motolské nemocnici v Praze, kde 16. ledna 1968 zemřel ve věku 78 let.

Anabáze Jaroslava Pacáka coby prvního poválečného ředitele jáchymovských dolů trvala krátce, ale šlo by o ní dlouze vyprávět, ovšemže s literární licencí. Na území někdejších zemí Koruny české, které patřily před rokem 1918 v tehdejším Rakousku-Uhersku k průmyslově nejvyspělejšímu, stále existoval významný průmyslový potenciál a všestranný

rozvoj řadil Československo třicátých let 20. století mezi nejvyspělejší země světa. Toho všeho si byl Jaroslav Pacák vědom a jako báňský inženýr takřkajíc „starého stříhu“ vyznával symbiózu hmotného a duchovního bohatství, z níž vzházejí kulturní kvality národa. Velmi dobře věděl, jak práce v hornictví umí být tvrdá, ale že bez ní by všechny ty krásné stavby a cenná umělecká díla, vypovídající o kulturní hodnotě národa, nemohly vzniknout. Dělat svoji práci dobře pokládal za čest, a právo být na ni hrdý si proto nemohl nechat vzít. Miloval svoji vlast a prostředí Krušných hor s Božím Darem i Klínovcem bylo krajinou jeho snů. Jáchymov pokládal za „své“ město.

Božena Pacáková-Hošťálková

Slovo o autorce

Autorka Ing. Božena Pacáková-Hošťálková (1946) je povoláním zahradní architektka a krajinář. Osobnost Ing. Jaroslava Pacáka (1889–1968) zná autorka z vyprávění, především manžela JUDr. Neklana Pacáka (1937–2017), a dokumentů, které uchovával. Manželova maminka Miluše se totiž z podnětu Jaroslava a jeho manželky Emilie odstěhovala po rozvodu s Neklanovým otcem Ctíradem Pacákem do Jáchymova. Neklan u nich v chlapeckém věku hodně pobýval, vracel se k nim a vzpomínal na ně s vděčností. Dědečkův bratr, řečený „strýc Jaroslav“, pro něj hodně znamenal. Totéž platilo pro Jaroslavovu dceru Jiřinu (sestřenicí Neklanova otce Ctírada) a jejího manžela MUDr. Františka Žďárského, který v Jáchymovských radových lázních působil jako šéflékař (viz Luft č. 1/2018).

Vařený chřest s holandskou omáčkou

Pochoutka z chřestu je spíše klasickým než tradičním receptem, i když na západní straně Krušnohoří je chřest v domácí kuchyni častěji využíván. Oblíbený byl i v Čechách, jenže v minulosti naši kuchyni postupně opustil vlivem zdoluhavé cesty z polí na stůl spotřebitele. Úspěch přípravy chřestu totiž spočívá v nákupu skutečně čerstvých výhonů, které nebudou oschlé a budou čerstvě sklizené v chřestové sezoně.

Tenké svěží výhony omyjeme a kousek spodní části odkrojíme, použijeme-li silné delší výhony, nevyhneme se loupání, ale i odkrojenou spodní část a „oloupaný odpad“ můžeme využít při krátkém povaření. Nejchutnější část výhonu je ve dvou vrchních třetinách, takže oloupané tuhé slupky může být více. Krátce povařený chřest můžeme rychle ochladit v ledové vodě, uchováme tak jeho zelenou

barvu a svěží křehkost a podle potřeby jej můžeme využít později.

Na dnešní vaření jsou třeba žloutky ze tří domácích vajec, 1–2 dl dobrého bílého vína, asi 10 dkg přepuštěného másla, bobkový list, nové koření, citron, bílý pepř, 50–75 ml kvalitního vývaru, sůl a dva svazečky čerstvě sklizeného chřestu.

Potřebujeme vodní lázeň, kterou použijeme ke dvěma účelům. Nejprve na krátké povaření chřestu a podruhé současně jako skutečnou vodní lázeň na přípravu holandské omáčky. Proto použijeme vhodný, dostatečně široký hrnec. Odpovídající množství vody s trochou vína a koření krátce povaříme, potom v lázni asi jednu dvě minutky povaříme nakrájený chřest, současně v misce nebo rendlíku na vodní lázni intenzivně mícháme žloutky, sůl, pepř, trochu vývaru, po zahuš-

tění pomalu přidáme přepuštěné máslo a šťávu z citronu tak, aby se omáčka nevratně nesrazila.

Chřest vyjmeme a podáváme přelitý omáčkou například s vaře-

ným bramborem ozdobeným pažitkou. Je to jemná dietní delikatesa, obsahuje chlorofyl, řadu vitamínů a stopových prvků.

text a foto: Josef Dvořáček

UDÁLOSTI AKTUALITY

Úspěšný kulinařský projekt pokračuje

Dnes již zaniklá Střední odborná škola a střední odborné učiliště Nejdek realizovaly společně s mnoha saskými partnery úspěšně projekt Kulinařské zážitky v Krušnohoří/Erzgebirge, spočívající ve znovuoobjevování společných gastronomických a kulturních kořenů sasko-českého pohraničí především prostřednictvím krušnohorské kuchyně. Aktivitu udržitelnosti projektu převzala v roce 2018 Střední škola stravování a služeb z Karlo-

vých Varů, která se saskými partnery připravila řadu zajímavých akcí.

Na konci března 2018 prezentovali žáci školy se svými učiteli krušnohorskou gastronomii na velikonočních trzích v Karlových Varech. Občané města se zájmem ochutnávali krušnohorské velikonoční speciality.

Ve škole v Ondřejské ulici proběhla za účasti saských partnerů soutěž žáků na téma krušnohorská velikonoční gastronomie. Žáci

představili nápadité velikonoční tabule a připravili mnoho zajímavých výrobků.

Ve dnech 9.–13. dubna nabídla veřejnosti školní restaurace Luna týden krušnohorské gastronomie. Mnoho stálých zákazníků, ale i nově příchozích přišlo ochutnat tradiční krajové pochoutky.

Žáky karlovarské školy přivítali saští partneři ze školy BSZ Annaberg-Buchholz při závěrečných zkouškách.

Mnoho dalších zajímavých akcí je plánováno i na podzimní období, těšit se můžeme například na cestu za tradicí krušnohorské štolky, krušnohorské Vánoce, společné vaření se saskými partnery, soutěž ve vaření zelí a krušnohorských polévek.

Informace o projektových aktivitách najdete na www.ssstravovani.cz.

Jiří Neumann, Střední škola stravování a služeb Karlovy Vary

Vběhněte do letní sezony

Na Božím Daru si budou moci od června do konce léta zasportovat opravdu všichni. Dvě z plánovaných akcí už přitom proběhly – 9. června se uskutečnil „Běh nahoru“ s cílem na vrcholku nejvyšší hory Krušných hor Klínovce a na stejný den byl pro vyznavače lesních cest a trailů připraven „Horský půlmaraton“ (11 km a 21 km).

O posledním červnovém víkendu se Boží Dar stane nočním startem a ranním cílem pro vyznavače extrémních horských krosů a trekingů. Osmý ročník „Rock Point – Horské výzvy“ nabídne

v Krušných horách opět tři délky tras – Long (62,4 km), Half (43,4 km) a Short (13,5 km). Na všech trasách poběží jednotlivci i dvojice. Vždy se běží v kategoriích muži, ženy, mix a dogtreking mužů a žen. Tradičně nemůže chybět ani benefiční pětakilometrový Pochod s Mixitkou, jehož výtěžek poputuje za Verunkou Fojtíkovou, která si jako mladá nadějná lyžařka po pádu poranila míchu. Vybraná částka má opět přispět k léčbě a rehabilitacím.

Více informací a přihlášky jsou otevřeny na www.horskavyzva.cz a www.horskypulmaraton.cz.

ROCK POINT
OUTDOOR EXPERT
HORSKÁ VÝZVA

TERMÍNY ZÁVODŮ:

- 1. závod**
Beskydy/Trojanovice - Horečky (25. - 26.5. 2018)
- 2. závod**
Krušné hory/Boží Dar (29. - 30.6. 2018)
- 3. závod**
Šumava/Železná Ruda (20. - 21.7. 2018)
- 4. závod**
Jeseníky/Červenohorské sedlo (10. - 11.8. 2018)
- 5. závod**
Krkonose/Pec pod Sněžkou (21. - 22.9. 2018)
- 6. závod**
Pálava/Mikulov (13.10. 2018)

ROCK POINT
OUTDOOR EXPERT

SALEWA

DEJ VÝZVU

Více info na www.horskavyzva.cz

Děti putovaly časem

Více než devadesát dětí s rodiči se v sobotu 2. června vypravilo na „Cestu časem“ na Božím Daru. Ježíškova cesta a jednotlivé soutěžní disciplíny je zavedly od pravěku přes středověk a průmyslovou revoluci až do dob současných. Na sedmi stanovištích se děti vžily do rolí pravěkých lovců, stře-

dověkých zemědělců, objevitelů a stavitelů či kosmonautů a astronautů. Poděkování za přípravu her a dovednostních disciplín patří všem dobrovolníkům a také městu Boží Dar za podporu. Na závěr akce bylo připraveno opékání vuřtů v Krmelci. Těšíme se na viděnou na Ježíškově cestě od jara do zimy.

Kácení májky a tradiční divadlo

Jak to bylo, když na Božím Daru hajnému v lese zbojnící kradli strom? Kdo zachránil hajného? Co se stalo se stromem doličným? Odpovědi na tyto a další otázky dává každoročně natěšenému publiku divadelní představení Sboru dobrovolných hasičů Boží Dar. Bez jejich ochotnického nadšení, nepo-

stradatelných rekvizit, ochutnávky „domácích specialit“ (chléb s hořčicí nebo kečupem aj.) si kácení májky lze jen těžko představit. V neděli 27. května tomu nebylo jinak. Hlavní cena pro vítěze tradiční aukce je vskutku užitečná – dřevo z božídarské májky na nejméně část topné sezony.

Mistrovství Evropy ve 3D lukostřelbě

V době od 18. do 22. června bude omezen provoz na Ježíškově cestě z důvodu konání mistrovství Evropy v 3D lukostřelbě. V těchto dnech budou po Ježíškově cestě převážet au-

tobusy účastníky ME, kteří se budou na cestě taktéž pohybovat. Doporučujeme všem naplánovat si návštěvu Ježíškovy cesty v jiných termínech. Děkujeme vám za pochopení.

Anenská pouť a řezbářské sympozium

V sobotu 28. července se na Božím Daru uskuteční Anenská pouť a krušnohorský česko-saský řezbářský plenér. Na co se můžete těšit? Amatérští řezbáři budou vyřezávat motorovými pilami na téma Les živý a pohádkový. Božídarské náměstí ožije stánky kruš-

nohorských řemeslníků a umělců. Kde jinde nakoupíte originální dárky a krušnohorské produkty než právě v Krušných horách? Prodejce pro vás pečlivě vybíráme již dnes. Sledujte nás na facebookových profilech: Boží Dar a Boží Dar v obrazech.

Revitalizace české státní hymny

Vážení čtenáři, jistě neunikly vaší pozornosti významné změny celospolečenských názorů, posuny hodnotových kategorií včetně posuzování a kritiky minulosti z aktuálního pohledu. Proto ještě nedávno jasné a neměnné hodnoty přestávají náhle splňovat svůj původní smysl a účel a stává se nutností provádět nezbytné změny či úpravy.

Jednou z mnoha dotčených oblastí jsou i národní hymny, zhuďebněné slovní symboliky sloužící k hrdému odprezentování státních či národních útvarů. Vidíme snahu nahradit většinou staré, nevyhovující texty novými, odpovídajícími současné společenské realitě. Vedle Spojených států amerických, Kanady a dalších se začínají ozývat první, zatím nesmělé hlasy i u nás.

Z tohoto důvodu, pokud možno včas, jsme v Luftu sestavili odbornou komisi, která připravila a navrhuje potřebné úpravy, změny, výstižně česky řečeno

„revitalizaci české státní hymny“. S výsledkem naší práce si vás dovoluujeme seznámit.

Hned v prvním verši „Kde domov můj, kde domov můj“, je patrné, že hovoří o době svého vzniku v první polovině 19. století, kdy čeští vlastenci teprve hledali zatím neexistující státně národní útvar. V současnosti se Českou republikou jejich hledání naplnilo, a proto navrhujeme změnu verše na „Zde domov můj, zde domov můj“. V dalších třech verších je vylíčena přírodní krajina té doby. „Voda hučí po lučinách, bory šumí po skalínách, v sadě skví se jara květ“. Ruku na srdce, slyšel někdo z vás hučet vody po lučinách? Šumí ještě vůbec odumírající jehličnaté monokultury v lesích či po skalínách? A jak se skví v okolí našich sídel jara květ? Doba se změnila a současnost spíše odpovídají tyto verše. „Vody berou hlinu z polí, v lesích vrčí harvestory, vůkol sídel zón

Lesy

je změt.“ Tento stav sice charakterizuje skutečnost, ale v žádném případě „ráj to na pohled“. Proto navrhujeme místo tohoto verše pragmatické konstatování „tady žiji právě teď“. Silně nacionalisticky podbarvený závěr „A to je ta krásná země, země česká, domov můj, domov můj,“

domov můj, země česká, domov můj“ doporučujeme upravit na dnešní neutrální a do budoucnosti perspektivně dané „A to je ta naše země, evropská je, domov můj, evropský je domov můj“. Pro porovnání přikládáme oba texty původní a námi navržené.

Pole

První slokou to ale samozřejmě nekončí, lid chce sloku druhou (například naši sportovci). Ale proč má pro všechny platná obecná sloka první být doplňována druhou, určenou hlavně pro sportovní skupinu obyvatel? Samozřejmě že nemá, a proto prosazujeme následující řešení. Ať je dána možnost druhé sloky nejen sportovcům, ale i dalším článkům naší pestré občanské společnosti. Co myslivci, včelaři, rybáři, zahrádkáři, hasiči, různé národnostní menšiny, církve,

spolky, rozličně sexuálně orientované skupiny, politické strany atd.? Stačilo by pouze předem navržené texty před používáním nechat schválit Legislativní radou státu a opatřit certifikátem pravosti.

A pro ty z vás, kterým by i dvě sloky byly málo a chtěli nějaký bonus navíc, doporučujeme složit si pro vlastní potřebu i potěšení ještě sloku další, třetí, neschválenou, necertifikovanou, ale hlavně vaší osobní, soukromou a svobodnou.

Jiří Kupilík

Původní:

Kde domov můj, kde domov můj.
Voda hučí po lučinách,
bory šumí po skalínách,
v sadě skví se jara květ,
zemský ráj to na pohled!
A to je ta krásná země,
země česká, domov můj,
země česká, domov můj.

Revitalizovaný:

Zde domov můj, zde domov můj.
Vody berou hlinu z polí,
v lesích vrčí harvestory,
vůkol sídel zón je změt,
tady žiji právě teď!
A to je ta naše země,
evropská je, domov můj,
evropský je domov můj.

Zóny

AQUA
CENTRUM
AGRICOLA

AQUACENTRUM AGRICOLA SPORT & RELAX & WELLNESS

Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.

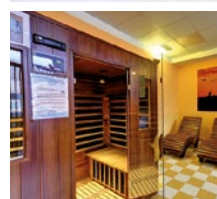
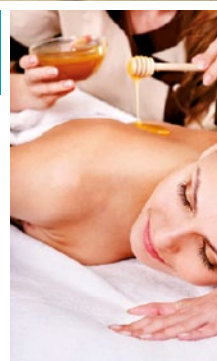
- krytý bazén 25 m
- dětský bazének s vodopádem
- Kneippův chodník
- tobogán
- finská sauna, infrasauna a parní box
- whirlpool
- letní terasa s lehátky
- wellness procedury
- suché uhlíkové koupele
- radonové koupele
- relaxační masáže
- parafínové zábaly
- Pilates, Bosu, Aquafitness
- Nordic Walking
- solná jeskyně
- kryokabina
- fitness a solárium
- kadeřnictví
- kosmetika
- kavárna

LÉČEBNÉ LÁZNĚ
JÁCHYMOV

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 403 | 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@laznejachymov.cz

HOTEL & RELAX RESORT
JÁCHYMOV

www.aquajachymov.cz

www.laznejachymov.cz

www.resortjachymov.cz

Hledáte novou práci?

Premýšlíte, co po ukončení studia?

V úterý 26. června 2018

je od 09 do 18 hodin otevřeno

Job Café

Individuální pohovory „Život a práce v Německu“

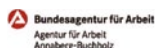
i bez předem domluvené schůzky,

hovoříme i česky

Kde? - Agentur für Arbeit (Úřad práce),
Annaberg-Buchholz, Paulus-Jenisius-Straße 43
Přijďte a informujte se o volných vzdělávacích
a pracovních místech v regionu

Annaberg-Buchholz.EURESTBeratung@arbeitsagentur.de

Uchazeči o zaměstnání v Německu by měli ovládat německý jazyk alespoň na komunikativní úrovni.

Tato akce je financována z programu EU
pro zaměstnanost a sociální inovaci „EaSI
(2014 - 2020)“.

Spolufinancováno z prostředků Evropské unie.

Letní pochod Sommerlauf

Boží Dar kostel svaté Anny
Oberwiesenthal Martin-Luther-Kirche

11. 8. 2018

od 11:00 hodin | ab 11:00 Uhr

Zábavný program
pro děti i dospělé po celý den

Unterhaltungsprogramm
für Kinder und Erwachsene den ganzen Tag

VŠE ZDARMA | ALLES GRATIS

Více informací na:
www.letnipochod.eu
info@letnipochod.eu
Tel.: +420 737 222 410

Mehr Informationen:
www.sommerlauf.eu
info@sommerlauf.eu
Tel.: +420 737 222 410

OČNÍ OPTIKA
Marketa Tomková

POBOČKA LOKET
Měření zraku
Aplikace kontaktních čoček
T. G. Masaryka 24/52, Locket, Tel.: 799 516 695
Po-Pá 9:00-17:00
So 9:00-12:00

POBOČKA SOKOLOV
Sokolovská 1621, Sokolov, Tel.: 352 669 406
Po-Pá 8:00-17:00

www.optika-tomkova.cz
optika-tomkova@seznam.cz

 Instagram facebook

LESY JÁCHYMOV
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

**SPRÁVA LESŮ
MĚSTA JÁCHYMOVA**

MYSLIVOST
❖ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA
❖ certifikované stavební řezivo
❖ paletové přílezy
❖ řezání střešních krovů na zakázku do délky 10,5 m
❖ pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

**HORSKÝ STATEK
ABERTAMY s. r. o.**

vás zve k nákupu vlastních farmářských produktů a výrobků do prodejny v Abertamech, Farní 28

Nabízíme
sýry z ovčího, koziho a kravského mléka, mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako regionální potravina a biopotravina roku, lahvové vysokotučné kravské mléko, máslo a také čerstvé hovězí, vepřové a jehněčí maso z vlastního chovu.

Otevírací doba: PO-ČT: 10-15; PÁ, SO 8-17; NE: 10-15 hod.
Tel: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

**BYLINKÁRNA
JÁCHYMOV**

Reprezentativní prodejna bylinných a řemeslných výrobků Krušných hor

 Bylinkárna Jáchymov
www.krusnohorskaapatyka.cz • nám. Republiky 131, 362 51 Jáchymov

KOMINICTVÍ

Kruták

Tel.: 608 318 420

E-mail: kominy@2jk.cz

- ČIŠTĚNÍ
- VLOŽKOVÁNÍ
- PORADENSTVÍ
- OPRAVY KOMÍNŮ
- POVINNÉ KONTROLY

ABERTAMSKÁ 2018 POUŤ

sobota 16. června 2018

Areál TS Abertamy, Abertamy náměstí

10.30 – 18.00	Výstava panenek v Zasedací místnosti Městského úřadu
12.30 – 18.00	Zábavné odpoledne pro děti
12.30 – 15.00	Start soutěže v pití piva (100+1 pivo)
15.15 – 16.00	Slavnostní ocenění občanů
16.00 – 16.45	Vystoupení dětí ze ZŠ a MŠ
17.00 – 17.30	Vystoupení bubeníků z Ostrova
18.00	Mše v kostele
20.00 – 23.00	kapela Ellen
od 23.30	DJ Jirka Němec

neděle 17. června 2018

Kostel 14 Sv. pomocníků

10.00	Slavnostní mše v kostele 14 Sv. pomocníků
celý den	Dřevosochání Echo Carving Czech team Tondy Dorazina vedle městského úřadu Abertamy

Ve dnech **16. a 17. června 2018** bude v prostorách Městského úřadu Abertamy probíhat:

- výstava rukavičkářství
- výstava a dražba obrazů (ve Vile Zenker)
- výstava společný projekt města Abertamy a Schwarzenbergu

VÝSTAVA PANENEK
16.6.2018 zasedací místnost MěÚ

Více informací: **www.ABERTAMY.eu, tel. +420 774 485 111**

Partneři Abertamské pouť:

APARTMÁNY NA BOŽÍM DARU

BOŽÍ MÍSTO PRO SPORTOVCE

PRVOTŘÍDNÍ ZÁZEMÍ PRO KVALITNÍ TRÉNINK

- pro jednotlivce i velké týmy
- profesionály i rekreační sportovce
- trénink a relaxace ve vysoké nadmořské výšce

CYKLISTIKA • BĚŽECKÉ LYŽOVÁNÍ • BĚH

RELAXACE • REGENERACE

HORSKÁ CYKLISTIKA • SKIALPY • SJEZDOVÉ LYŽOVÁNÍ

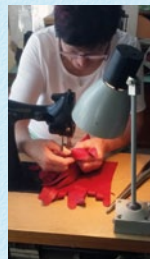

Výstava Abertamské rukavičkářství
Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

**6.1., *20.1., 3.2., *17.2., 3.3., *17.3., 7.4.,
*21.4., 5.5., *26.5., 2.6., */**16.+17.6.2018**

13:00 - 17:00

* Ukázky výroby rukavic / Vorführungen der Handschuhherzeugung
** Abertamská pouť / Aberthamer Fest

**Hotové rukavice lze
na místě zakoupit.**

**Fertige Handschuhe
kann man vor Ort
kaufen.**

Městský úřad Abertamy / Gemeindeamt Abertham

Skupiny i mimo otevírací hodiny po předchozí dohodě na:

Gruppen auch ausserhalb der Öffnungszeiten
nach vorheriger Absprache unter:
728 550 146, rudalo@seznam.cz

TRUHLÁŘSTVÍ DORAZIN ABERTAMY

Vám nabízí

Subrový nábytek a dřevostavby z kulatiny

Dřevěné sochy motorovou pilou

www.truhlarstvi-dorazin.cz

Kontakt:

Sokolská 406

362 35 Abertamy

tel.: +420 725 891 545

e-mail: dorazin.truhlarstvi@seznam.cz

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
ČERVENEC až PROSINEC
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POREZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711